

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra kriminální policie

**Odhalování, prověřování a dokumentování
trestných činů motivovaných
předsudečnou nenávistí v on-line prostoru**

Bakalářská práce

**Identification, investigation and evidence gathering of crimes motivated
by prejudiced hatred in on-line environment**

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

plk. v.v. Mgr. Vlastimil Fiedler

AUTOR PRÁCE

Pavel Stárek

Štěpánov nad Svratkou 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Ve Štěpánově nad Svratkou, dne 26.8.2023

Pavel Stárek

Poděkování

Rád bych tímto poděkoval svému vedoucímu práce panu plk. v.v. Mgr. Vlastimilovi Fiedlerovi za vedení, vstřícnost a cenné rady při konzultacích bakalářské práce. Zároveň děkuji svým konzultantům, kteří mi byli velkým přínosem při zpracovávání této práce a děkuji za jejich ochotu a trpělivost při sezeních.

ANOTACE

Bakalářská práce se zabývá trestnými činy, které jsou úzce spjaté a motivované předsudečnou nenávisí v on-line prostoru. Práce seznamuje čtenáře se základním pojmoslovím ohledně předsudečné nenávisti, on-line prostředím a s místy, kde se tato nenávist nejčastěji objevuje. Dále zpracovává typologii pachatelů, kteří se nejčastěji dopouštějí trestných činů z nenávisti, oběti nenávistných projevů a rozebírá aktuální témata, kolem kterých tento typ nenávisti vzniká. Dále rozebírá jednotlivé trestné činy a shrnuje poznatky ze statistik Ministerstva vnitra.

KLÍČOVÁ SLOVA

Předsudek, nenávist, předsudečná nenávist, xenofobie, rasismus, frustrace, on-line prostředí, internet

ANNOTATION

The bachelor's thesis deals with crimes that are closely related and motivated by prejudicial hatred in the online space. The work introduces the reader to the basic terminology regarding prejudicial hatred, the online environment and the places where this hatred most often appears. It also elaborates the typology of perpetrators who most often commit hate crimes, victims of hate speech, and discusses recent topics around which this type of hate arises. It also analyzes individual criminal acts and summarizes findings from the Ministry of Interior's statistics.

KEYWORDS

Prejudice, hatred, prejudiced hatred, xenophobia, racism, frustration, online environment, internet

Obsah

Úvod	4
1 Definice základních pojmů	5
1.1 Návist	5
1.2 Předstdek	5
1.3 Předstdečná návist.....	6
1.4 Xenofobie	6
1.5 Rasismus	7
1.6 Antisemitismus	7
1.7 Frustrace	8
1.8 Radikalizace.....	8
1.9 Dezinformace	9
1.10 Stereotyp.....	9
2 On-line prostředí.....	11
2.1 Sociální síť.....	11
2.1.1 Příklady sociálních sítí	12
2.2 Herní komunity	16
2.3 Diskuzní fóra	18
3 Pachatelé a oběti předstdečné návisti.....	20
3.1 Rozdělení pachatelů	20
3.1.1 Rozdělení pachatelů podle motivu	21
3.2 Oběti předstdečné návisti.....	24
3.2.1 Rasové a etnické menšiny	24
3.2.2 Náboženské skupiny	26
3.2.3 LGBTQ+ komunita	27

3.2.4	Ženy.....	28
3.2.5	Migranti	28
4	Současná témata předsudečné nenávisti.....	29
4.1	Antivax	29
4.2	Protivládní krize.....	31
4.3	Válka na Ukrajině a její důsledky	32
5	Právní úprava trestných činů z nenávisti.....	33
5.1	Trestné činy spjaté s předsudečnou nenávistí	33
6	Odhalování a prověřování	40
6.1	Odhalování trestných činů z nenávisti.....	40
6.1.1	Osobní pátrání	40
6.1.2	Operativní pronikání.....	41
6.2	Prověřování.....	42
7	Statistika trestných činů z nenávisti.....	45
	Závěr	49
	Seznam použité literatury	50
	Seznam obrázků a tabulek	55

Úvod

Trestná činnost z nenávisti se za poslední desetiletí velice rozšířila a s rostoucím vlivem médií a sociálních sítí se stává čím dál nebezpečnější. Vzhledem k rozšíření komunikačních sítí po celém světě tento problém pomalu přechází do on-line prostoru. S čím dál větší dostupností internetu tak stoupá i početnost trestných činů z předsudečné nenávisti.

Ve své bakalářské práci se budu snažit co nejlépe čtenáře seznámit s nejdůležitějšími základními pojmy, které úzce souvisejí s předsudečnou nenávistí a trestnými činy, které jsou tímto typem nenávisti motivované. Následně budou představeny typy zájmových prostředí, kde se s předsudečnou nenávistí na internetu nejčastěji setkáváme, a to od sociálních sítí, přes herní komunity až po diskuzní fóra. V následující kapitole bude čtenář seznámen s typologií pachatelů a motivacemi, které je vedou k páchání trestné činnosti a následně i rozdělení obětí této problematiky. Dále budou zmíněna současná témata, kolem kterých předsudečná nenávist vzniká a v návaznosti na to i trestněprávní úprava trestných činů z nenávisti. Na závěr práce bude rozebrán postup policie při odhalování a prověřování této trestné činnosti a uvedeny statistické údaje z výročních zpráv Ministerstva vnitra a Policie ČR. Tato práce by tedy měla být přehledem nejdůležitějších informací ohledně předsudečné nenávisti a trestných činů s ní spojených.

1 Definice základních pojmů

V první kapitole této práce se zaměřím na co nejpřesnější definování základních pojmů, které s tématem souvisejí a díky kterým lze pochopit předsudečnou nenávist a trestné činy touto nenávistí motivované.

1.1 Nenávist

Nenávist je negativní emoce vůči určitému objektu, která se vyznačuje především svou intenzitou a také délkou trvání. Za nenávist lze považovat dlouhodobou zášť s velice intenzivním prožíváním. Tuto emoci často vytváří velice silný impuls, jehož následky bývají například emoční bolest nebo hněv, které tuto emoci dále udržují či zesilují. Ve většině případů nenávist silně zkresluje myšlení a samotné jednání jedince a může se vystupňovat až do extrémů, jako je například pomsta a vražda.¹

1.2 Předsudek

Předsudek je přijatý a zakořeněný postoj či názor bez kritického zhodnocení a vlastní zkušenosti. U předsudku dochází k zobecnění, zkreslení nebo zjednodušení skutečnosti, což vede často k mylnému postoji a úsudku. Může se týkat jak samotné osoby, sociálních skupin tak i národností.² Předsudek je tedy většinou negativní názor či postoj, který má autor předsudku vůči druhé osobě, která je odlišná od autora. Tato odlišnost se může projevat fyzickými, psychickými nebo sociálními rozdíly, které autor předsudku považuje na osobě nebo skupině za špatné. Předsudky se v historii, ale i v moderní době, řídí mnoho extremistických skupin, které předsudky využívají k dosažení svých cílů a náboru nových potencionálních členů.³

¹ŠABATOVÁ, Anna. Nenávistné projevy na internetu a rozhodování českých soudů. *Ochrance.cz* [online]. 2020 [cit. 2023-02-17]. Dostupné z: https://www.ochrance.cz/uploads-import/DISKRIMINACE/Vyzkum/47-2019-DIS-vyzkum_nenavist.pdf

²KOSEK, Jan. *Právo (n)a předsudek: historické, filozofické sociálně psychologické, kulturní a právní souvislosti stereotypů a předsudků*. Praha: Dokořán, 2011. ISBN 978-80-7363-312-7.

³CHARVÁT, Jan. Pojem extremismus a jeho aktuální možnosti použití v České republice. *Bezpečnostní teorie a praxe*. 2017, roč. 18, č. 2, s. 91-108.

1.3 Předsudečná nenávist

Pojem předsudečná nenávist je pocit nepřátelství nebo odporu, který je cílen na určitou osobu, či skupinu osob, jenž pramení z předem vytvořeného a mnohdy nepravdivého názoru. Tato forma nenávisti je směřována na osobu nebo skupinu osob jen v případě, že danému subjektu přísluší. Vytvořením takto smyšleného předsudku, přiřazuje šířitel předsudečné nenávisti určité špatné vlastnosti danému subjektu a vytváří si tak nepřátelský postoj vůči všem členům této skupiny.

V roce 2018 dalo Ministerstvo vnitra do své výroční zprávy pojem předsudečná nenávist. Důvodem zařazení tohoto pojmu je fakt, že v posledních letech nemusí nenávistné projevy pramenit pouze z extremistických hnutí a totalitních ideologií nebo od osob, které jsou členy či příznivci těchto hnutí a ideologií. Mnoho nenávistných projevů, se kterými se můžeme setkat nemají za cíl svrhnout demokratický systém státu nebo jej jiným způsobem narušit, což je nutné rozlišovat. Od roku 2018 tak Ministerstvo vnitra vydává výroční zprávy, které obsahují nejen záznamy o extremismu na našem území, ale také o předsudečné nenávisti. O schválení tohoto zařazení rozhodla vláda ČR na jednání v dubnu roku 2019, na kterém schválila „Zprávu o projevech extremismu a předsudečné nenávisti na území České republiky v roce 2018“.⁴

1.4 Xenofobie

Tento pojem lze definovat jako nedůvěru, strach, neshášenlivost či nepřátelství vůči všemu cizímu mimo zemi, ve které jedinec žije. Xenofobie ukazuje odpor ke všem cizincům, přistěhovalcům, běžencům i imigrantům bez ohledu na to, jaké národnosti a etniky jsou. Společně s mezilidským odporem se objevuje i neshášenlivost vůči kultuře, sociálním praktikám a náboženství.

⁴ Zpráva o projevech extremismu a předsudečné nenávisti na území České republiky v roce 2018. Ministerstvo vnitra ČR [online]. [cit. 2022-12-27]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/zprava-o-projevech-extremismu-a-predsudecne-nenavisti-na-uzemiceske-republiky-v-roce-2018.aspx>

Xenofobii lze brát jako základ pro rasismus, šovinismus a antisemitismus, se kterými bývá často zaměňována.⁵

1.5 Rasismus

Rasismus je přesvědčení, že některé rasy jsou nadřazené nebo podřadné jiným rasám, a to na základě fyzických nebo kulturních charakteristik, jako jsou barva pleti, etnický původ, jazyk, náboženství nebo národnost. Toto přesvědčení může vést k diskriminaci a nerovnému zacházení s lidmi na základě jejich rasy.

Rasismus může mít mnoho podob, od přímého útoku na jednotlivce nebo skupiny na základě jejich rasy, přes diskriminaci v oblasti zaměstnání, bydlení nebo vzdělávání, až po systémový rasismus, kdy jsou nerovnosti a diskriminace vůči určitým rasám zakořeněny v normách společnosti.⁶

1.6 Antisemitismus

Antisemitismus je předsudečný a diskriminační postoj vůči Židům, který může mít různé formy, včetně násilí, hanobení, diskriminace, izolace nebo vyloučení ze společnosti až po genocidu. Tento postoj vychází z mylného přesvědčení, že Židé jsou hromadně odpovědní za určité společenské problémy, mají negativní charakterové rysy nebo jsou zodpovědní za určité historické

⁵ ŠABATOVÁ, Anna. Nenávistné projevy na internetu a rozhodování českých soudů. *Ochrance.cz* [online]. 2020 [cit. 2023-02-17]. Dostupné z: https://www.ochrance.cz/uploads-import/DISKRIMINACE/Vyzkum/47-2019-DIS-vyzkum_nenavist.pdf

ŠTĚCHOVÁ, Markéta. *Interetnické konflikty: (jejich příčiny a dopady z pohledu teorie a empirických sond)*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2004. Studie (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). ISBN isbn80-7338-028-5.

⁶ DANICS, Štefan. Trestná činnost a extremistickým podtextem a "hate crimes." *Bezpečnostní teorie a praxe*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2006-, 2014(3), 61-80. ISSN 1801-8211.

ŠABATOVÁ, Anna. Nenávistné projevy na internetu a rozhodování českých soudů. *Ochrance.cz* [online]. 2020 [cit. 2023-02-17]. Dostupné z: https://www.ochrance.cz/uploads-import/DISKRIMINACE/Vyzkum/47-2019-DIS-vyzkum_nenavist.pdf

CHARVÁT, Jan. Pojem extremismus a jeho aktuální možnosti použití v České republice. *Bezpečnostní teorie a praxe*. 2017, roč. 18, č. 2, s. 91-108.

události, a to hlavně ty negativní.⁷ Může mít devastující dopad na životy Židů a komunit, kterými jsou obklopeni, a může vést k tragickým následkům. Antisemitismus se může objevovat jak v životě jednotlivců, kultuře, náboženství tak i politice nebo vzdělání.⁸

1.7 Frustrace

Je to nepříjemný a tíživý pocit, který vzniká, když se nedostaví očekávaný výsledek nebo uspokojení potřeby. Frustrace může mít různé fyzické a emoční projevy, jako jsou napětí, podrážděnost, úzkost, deprese, neklid, zlost, agresivita nebo apatie. Frustrace může být také spojena s pocitem bezmocnosti, kdy se člověk cítí uvězněný v situaci, ze které nevidí východisko. Tyto reakce mohou vést k problémům v mezilidských vztazích, k narušení pracovního výkonu nebo k psychickému a fyzickému vyčerpání.⁹

1.8 Radikalizace

Tímto pojmem lze popsat proces, při kterém jedinec nebo skupina přijímá extrémní názory, postoje a chování, které jsou výrazně odlišné od běžného myšlení a společenských norem. Tento proces může mít různé formy, jako jsou například náboženská, politická, sociální nebo ekonomická radikalizace. Radikalizace může vést k extremismu, terorismu a násilí, protože extrémní názory a postoje mohou vést k odmítnutí základních lidských práv, demokracie a tolerance. Lidé, kteří se stávají radikálními, mohou být motivováni různými faktory, jako jsou například pocit nespravedlnosti, pocit národní nebo náboženské identity, pocit izolace nebo snaha o změnu systému.¹⁰

⁷ CHARVÁT, Jan. Pojem extremismus a jeho aktuální možnosti použití v České republice. *Bezpečnostní teorie a praxe*. 2017, roč. 18, č. 2, s. 91-108.

⁸ ŠABATOVÁ, Anna. Nenávistné projevy na internetu a rozhodování českých soudů. *Ochrance.cz* [online]. 2020 [cit. 2023-02-17]. Dostupné z: https://www.ochrance.cz/uploads-import/DISKRIMINACE/Vyzkum/47-2019-DIS-vyzkum_nenavist.pdf

⁹ KOSEK, Jan. *Právo (n)a předsudek: historické, filozofické sociálně psychologické, kulturní a právní souvislosti stereotypů a předsudků*. Praha: Dokořán, 2011. ISBN 978-80-7363-312-7.

¹⁰ CHARVÁT, Jan. Pojem extremismus a jeho aktuální možnosti použití v České republice. *Bezpečnostní teorie a praxe*. 2017, roč. 18, č. 2, s. 91-108.

1.9 Dezinformace

Dezinformace je úmyslné šíření nepravdivých informací s cílem záměrně měnit vnímání reality nebo názory lidí. Cílem dezinformace může být ovlivnění politických, společenských nebo ekonomických událostí, zvýšení nálady ve společnosti nebo rozpoutání konfliktů. Mohou být šířeny různými způsoby, jako jsou například mediální zpravodajství, sociální sítě, emailové řetězce nebo bulvární noviny.¹¹ Mohou být založeny na skutečných událostech, ale jsou záměrně zkresleny nebo vysvětleny jinak, tak aby určitý politický nebo ideologický pohled měnily. Často jsou také šířeny pomocí hoaxů, meme a deep-fake videí.¹²

1.10 Stereotyp

Stereotyp je zjednodušený názor, který vychází z určitého předpokladu nebo představy o charakteristických rysech, chování, postojích nebo vlastnostech. Stereotypy jsou často založeny na nedostatečné informovanosti, předsudcích, nebo špatném pochopení a mohou vést k nesprávným závěrům nebo k chybným úsudkům. Mohou být pozitivní nebo negativní. Jsou vytvářeny a udržovány v různých oblastech společnosti, jako jsou média, kultura, vzdělávání, rodina, náboženství, politika nebo zkušenosti jednotlivce.¹³

Stereotypy se týkají hlavně sociálních skupin a lidí, které určitým způsobem posuzují. Projevují se hlavně svojí afektovaností a iracionálními závěry. Je to tedy nějaká typická vlastnost osoby nebo sociální skupiny, která však nestojí na žádné zkušenosti a stejně jako u předsudku, úsudek není řízen realitou.¹⁴ Stereotypy tak plní v lidském životě určitou úlohu výmluvy, na kterou se odvoláváme, když přijímáme nebo odmítáme nějakou sociální skupinu či jedince. Tento typ „házení lidí do jednoho pytle“ má však negativní dopad na společnost, jelikož nejčastějšími

¹¹ NEUMANNOVÁ, Šárka. *Dezinformace* [online]. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2017 [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Dezinformace>

¹² *Definice dezinformací a propagandy* [online]. Praha [cit. 2023-04-17]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/chh/clanek/definice-dezinformaci-a-propagandy.aspx>

¹³ HYHLÍK, František. *Stereotyp* [online]. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2018 [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: [https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Stereotyp_\(MSgS\)](https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Stereotyp_(MSgS))

¹⁴ *Stereotyp* [online]. 2020 [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Stereotyp>

terči tohoto jednání se stávají mladí lidé a hlavně etnické menšiny, které se díky stereotypickým označením a „škatulkování“ stávají oběťmi nenávistných projevů.¹⁵

¹⁵ VÝROST, Josef, Ivan SLAMĚNÍK a Eva SOLLÁROVÁ. *Sociální psychologie - teorie, metody, aplikace*. 1. Praha: Grada Publishing, 2019, 759 s. ISBN 978-80-247-5775-9. S. 657-658.

2 On-line prostředí

Většina on-line zájmových prostředí je navržena tak, aby podporovala pozitivní a fungující vztahy mezi uživateli, ale existují určitá on-line zájmová prostředí, která mohou být zneužívána k šíření nenávisti a diskriminace. S rostoucím vlivem internetu a tím také sociálních sítí však roste i počet případů, kde se projevy předsudečné nenávisti objevují. V následující kapitole se tedy zaměřuji na popis a výčet nejznámějších sociálních sítí a jejich opatření ohledně projevů předsudečné nenávisti, herních komunit a radikálních diskuzních fór v ČR.

2.1 Sociální sítě

Zatímco sociální sítě mohou být úžasným způsobem, jak se propojit s lidmi z celého světa, jsou také známy pro to, že umožňují šíření nenávisti a zpráv založených na předsudcích. Určité skupiny mohou být terčem nenávisti kvůli rasovému, etnickému, náboženskému, sexuálnímu nebo jinému typu diskriminace nejen ve virtuálním světě sociálních sítí, ale tato nenávist se velmi často přenáší i do jejich soukromého – fyzického života.¹⁶

V dnešní moderní době, je využívání sociálních sítí naprosto běžnou aktivitou většiny obyvatel. I když přinášejí neuvěřitelně jednoduchou formu komunikace na dálku a přenášení svých zážitků dalším uživatelům, mohou být zneužity také k páčání trestné činnosti. Dostupnost a jednoduchost těchto sítí dává tvůrcům nenávistných projevů perfektní nástroj v šíření jejich názorů, popřípadě k útokům na oběti nenávisti. Mnoho sociálních sítí disponuje funkcí nahlašování nevhodného obsahu, díky čemuž jsou správci sítě schopni efektivněji detekovat tyto nevhodné projevy a bránit jejich šířením, avšak ne vždy jsou však projevy nenávisti nahlašovány. Z tohoto důvodu je nutné, aby tvůrci sociálních sítí zabudovávali do svých sítí systémy, které nenávistné projevy filtrují a nepouštějí dále.

¹⁶ ŠABATOVÁ, Anna. Nenávistné projevy na internetu a rozhodování českých soudů. *Ochrance.cz* [online]. 2020 [cit. 2023-02-17]. Dostupné z: https://www.ochrance.cz/uploads-import/DISKRIMINACE/Vyzkum/47-2019-DIS-vyzkum_nenavist.pdf

2.1.1 Příklady sociálních sítí

Snad nejznámější sociální sítí je Facebook, který zprostředkovává komunikaci více než miliardy uživatelů. Vývojáři této sítě již několik let aktivně bojují, aby se nenávistné projevy na této síti neobjevovaly.

Facebook má politiku proti nenávistným projevům, která zakazuje příspěvky, které podněcují násilí nebo nenávist na základě rasy, náboženství, sexuální orientace, pohlaví a dalších chráněných charakteristik. Pokud se na Facebooku objeví podezření na takové příspěvky, mohou být nahlášeny moderátorům Facebooku.¹⁷ Pokud moderátoři Facebooku zjistí, že příspěvek porušuje politiku proti nenávistným projevům, mohou jej odstranit a uživateli, který ho napsal, mohou uložit sankci, jako například dočasné nebo trvalé pozastavení účtu. Facebook také spolupracuje s orgány činnými v trestním řízení, aby zajistil, že trestně stíhané případy budou řešeny přiměřeně.¹⁸

Obrázek 1 - Příklad nenávistného příspěvku na sociální síti Facebook, zdroj: vlastní

¹⁷Internetové sociální sítě: Facebook [online]. [cit. 2023-04-20]. Dostupné z: <https://robert770.webnode.cz/internetove-socialni-site-charakteristika/facebook/>

¹⁸CARLSON, Nicholas. INSIDER. *At last — the full story of how Facebook was founded* [online]. 2010, 2010-03-05 [cit. 2023-04-21]. Dostupné z: <https://www.businessinsider.com/how-facebook-was-founded-2010-3#we-can-talk-about-that-after-i-get-all-the-basic-functionality-up-tomorrow-night-1>

META. *Popis metod používaných Facebookem* [online]. Meta, 2015, 15.10.2015 [cit. 2023-04-20]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/business/help/785455638255832?id=354406972049255>

V ČR se nejvíce nenávistných projevů na Facebooku objevuje ze zdrojů neonacistických hnutí. Tato hnutí působí jak skrytě, tak i veřejně a většina z nich je silně militantně založena. Členové těchto skupin jsou velmi aktivisticky založeni a používají silně agresivní a burčující rétoriku, s cílem mobilizovat osoby, přičemž k dosažení svých cílů jsou ochotni, kromě rétoriky a příspěvků, použít i násilí. Mezi nejznámější patří Hammerskins Nations, Ku-Klux-Klan nebo novější Národní odpor a Autonomní nacionalisté.¹⁹

Obrázek 2 – Příklad xenofobního příspěvku mířeného proti migrantům, zdroj: vlastní

Dalším příkladem sociální sítě, která poslední dobou ukazuje velké zastoupení uživatelů, kteří nenávistný projev rozšiřují, je Twitter. Twitter je sociální síť a mikro-blogovací platforma, která umožňuje uživatelům psát a sdílet krátké zprávy známé jako "tweety". Tyto zprávy mají omezený rozsah znaků a mohou obsahovat text, obrázky, videa a odkazy. Uživatelé mohou sledovat

¹⁹ CARLSON, Nicholas. INSIDER. *At last — the full story of how Facebook was founded* [online]. 2010, 2010-03-05 [cit. 2023-04-21]. Dostupné z: <https://www.businessinsider.com/how-facebook-was-founded-2010-3#we-can-talk-about-that-after-i-get-all-the-basic-functionality-up-tomorrow-night-1>

MEJZROVÁ, Anita. *Facebook čelí kritice, nedostatečně bojuje s extremisty* [online]. Seznam zprávy, 2010 [cit. 2023-04-21]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/facebook-celi-kritice-nedostatecne-bojuje-s-extremisty-130688>

DVOŘÁKOVÁ, Petra. *Facebook zablokoval profily krajně pravicového hnutí Identitářů* [online]. Deník Referendum [cit. 2023-04-21]. Dostupné z: <https://denikreferendum.cz/clanek/27858-facebook-zablokoval-profily-krajne-pravicoveho-hnuti-identitaru>

ostatní uživatele a jejich tweety, označovat tweety pomocí hashtagů a reagovat na tweety pomocí "lajků" a "retweetů".²⁰

Twitter se stal populární platformou pro sdílení novinek, politických názorů, zpráv a zábavního obsahu. Právě kvůli sdílení politických nebo genderových názorů se na této platformě velmi často objevují příklady nenávistných projevů a šíření různých extremistických ideologií. Twitter je velmi oblíbený hlavně ve Spojených státech amerických, a právě zde se objevuje nejvíce nenávistného obsahu na této platformě. Před rokem 2020 se počet nenávistných projevů vůči Afroameričanům na Twitteru pohyboval okolo tisíce příspěvků za jediný den. Po odkoupení firmy miliardářem Elonem Muskem tento počet příspěvků vzrostl skoro na pětinasobek. Počet antisemitistických příspěvků na platformě se stále zvyšuje a zatím vzrostl více než o 72 % od původní hodnot. I přes stále počtem stoupající nenávistnou komunitu na Twitteru se Elon Musk ohradil, že naopak počet těchto příspěvků klesá.

²⁰ *Všechno, co potřebuje vědět o Twitteru pro firemní i osobní použití.* [online]. @365tipu, 2021 [cit. 2023-04-21]. Dostupné z: <https://365tipu.cz/twitter-for-dummies/>

Obrázek 3 – Nenávistný příspěvek a Twitteru, zdroj: vlastní

Velmi kontroverzním tématem se na Twitteru stalo odblokování bývalého prezidenta USA Donalda Trumpa. Ten čelil a nadále čelí obvinění za vyprovokování útoku na Kapitol Spojených států amerických, který se stal 6. ledna 2021, jakožto reakce na prohrané volby z podzimu 2020. Trump se na síti vyjadřoval velmi kontroverzně a mnohdy svými příspěvky podporoval své příznivce v pokračování protestů a demonstrací, které často eskalovaly do situací, kde bylo použito násilí nebo zbraně.

2.2 Herní komunity

Herní komunity jsou poslední dobou velmi diskutovaným tématem spjatým s předsudečnou nenávistí na internetu. Mnoho extremistických hnutí zaměřuje svoji pozornost od, dnes už klasických, platforem jako Facebook, Twitter nebo YouTube na komunity mladých hráčů. Mladiství hráči a děti bývají totiž více náchylní na předsudky a extrémistické ideologie než dospělí jedinci. Vývojáři her se snaží s tímto nově narůstajícím problémem efektivně bojovat, ale počet případů, hlavně těch xenofobně motivovaných, přibývá stále víc.

Velkým zlomem v šíření právě xenofobně motivované nenávisti bylo zavedení "trendu" do vývoje a spravování her, kde by v každé hře měla mít každá rasa a menšina svého zástupce. Velké části hráčů však tato praktika změn ve hrách nesesedla, ba naopak v mnohých z nich vyvolala silně negativní názor. Vývojáři totiž často změnili již dosavadní, někdy velmi oblíbené, postavy v jednotlivých hrách na jinou rasovou příslušnost nebo menšinu, což v mnoha případech vedlo k velmi ostrým xenofobním narážkám či výhrůžkám smrti samotným vývojářům, pokud tuto změnu nevrátí. Někteří vývojáři her dokonce tajně aplikují nenávistnou ideologii do samotné hry, čímž nenápadně ovlivňují mladé hráče a vytvářejí u nich předsudky proti určitým menšinám, rasám nebo politikům.

Dalším určitým projevem předsudečné nenávisti v herních komunitách, je nenávist mezi samotnými hráči. Tento problém může být způsoben tím, že někteří hráči cítí, že jsou v bezpečí a mohou být anonymní, což jim dává pocit, že mohou říkat a dělat, co chtějí, bez následků. Důvodem může být také kultura herního průmyslu, která může být někdy sexistická nebo rasistická a tento druh chování toleruje. Předsudečná nenávist ve hrách může mít vážné následky na mentálním zdraví hráčů, kteří jsou vystaveni těmto útokům.

Jako příklad mohu sdělit vlastní zkušenost se hrou League of Legends, což je online multiplayerová hra typu MOBA (Multiplayer Online Battle Arena), kterou vyvinula společnost Riot Games. Ve hře hráči tvoří týmy a bojují proti sobě na virtuálním poli s cílem zničit nepřátelskou základnu. Právě ony týmy jsou zdrojem nenávistných projevů v této hře, jelikož každý hráč má různé zkušenosti a ne vždy se osvědčí jako dobrý spoluhráč, což často vede k prohře. Velmi rozšířeným předsudkem u české komunity hráčů je názor, že hráč polské národnosti je špatným hráčem. Tento předsudek se opírá o zkušenosti hráčů, kteří tvrdí, že pokaždé co hrají s hráčem polské národnosti ve svém týmu, tak prohrají. To je ale zapříčiněno mnohem větším počtem polských hráčů na serveru a tím pádem více záporných zkušeností s těmito hráči, nikoli tím, že by všichni hráči polského původu byli hráči špatní. Tyto chybějící informace však mají za následek vznik velice silných nenávistných projevů, až výhružek smrtí či násilí na jejich rodinách.

2.3 Diskuzní fóra

V dnešní době již poněkud zastaralou formou komunikace mezi uživateli internetu jsou diskuzní fóra. Důvodem úpadku těchto stránek je neustále se zdokonalující forma komunikačních kanálů, a to především sociálních sítích viz. kapitola 2.1. To však neznamená, že by tento typ komunikace nehrál svoji roli v tématu předsudečné nenávisti.

Mnoho webů a médií dává možnost svým uživatelům začít diskuze pod svými články nebo příspěvky. Mimo již zmíněné sociální sítě, lze to tohoto spektrální zařadit i zpravodajské služby jako například iDnes.

Příkladným diskuzním fórem, kde se často objevovaly nenávistné projevy je dnes již nefungující stránka RadicalBoys (RAB). Tato stránka byla hojně využívána skupinou mosteckých neonacistů. V roce 2006 se dokonce stala terčem hackerského útoku antifašistických hackerů, kterým se povedlo stránky shodit a následně smazat celý obsah.²¹

²¹Stránky RAB dole! [online]. Antifa, 2006 [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: <https://www.antifa.cz/content/stranky-rab-dole>

Dalším dnes už nefungujícím debatním fórem je WhiteMedia. Tento xenofobní, neonacistický, extremisticky pravicový web, s mottem “Pravdou proti neomarxismu”, byl zdrojem nenávistných a štvavých projevů hlavně vůči imigrantům a sexuálním menšinám.²² Tento web byl však zajímavý svým velkým zastoupením hackerů, kteří se nabourávali na účty sociálních sítí nebo e-maily svých obětí.²³

Takto se jim v minulosti podařilo nabourat na sociální síť premiéra Vladimíra Špidly nebo na e-mail ministra Michaela Kocába, odkud zveřejnili jeho soukromé maily. Hlavním problémem pro postup policie v řešení případů okolo hackerských útoků byl fakt, že vlastníci tohoto diskuzního fóra měli registraci v USA, aby předešli problémům se zákonem v ČR, jelikož podle zákonů Kalifornie měli svobodu slova i pro nenávistné projevy. Web dále zajišťoval databázi, ve které se objevovala videa, kde uživatelé tohoto diskuzního fóra napadali lidi, které dříve sledovali, fotili a zveřejňovali. Nejčastější oběti těchto napadení a sledování byli zástupci Romské etniky a imigranti. V roce 2019 byla webová stránka zrušena a její obsah zneprístupněn Úřadem pro ochranu osobních údajů, kvůli již zmíněnému využívání osobních údajů.²⁴

²² *White Media* [online]. 2016 [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/White_Media

²³ White Media již neexistují, na internetu se ovšem stále šíří odporná neonacistická propaganda. Manipulátoři [online]. 2019 [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: <https://manipulatori.cz/white-media-jiz-neexistuji-na-internetu-se-ovsem-stale-siriodpornaneonacisticka-propaganda-sirila-ct-zfalsovanou-fotografii-z-osvetimi>

²⁴ White Media již neexistují, na internetu se ovšem stále šíří odporná neonacistická propaganda. Manipulátoři [online]. 2019 [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: <https://manipulatori.cz/white-media-jiz-neexistuji-na-internetu-se-ovsem-stale-siriodpornaneonacisticka-propaganda-sirila-ct-zfalsovanou-fotografii-z-osvetimi>

White Media [online]. 2016 [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/White_Media

3 Pachatelé a oběti předsudečné nenávisti

V následující kapitole se věnuji popisu pachatelů, kteří nenávistné projevy v on-line prostředí šíří a následně obětí, které jsou nejčastějším terčem předsudečných projevů. Problém však nastává v samotném rozřazení pachatelů, jelikož typologie pachatelů předsudečné nenávisti záleží na mnoha faktorech. Proto jednotlivé typy pachatelů a jejich motivace nebudu příliš detailněji rozebírat a budu se držet více přímočarých popisů.

3.1 Rozdělení pachatelů

Frustrovaní jednotlivci

Frustrovaní jednotlivci mohou být pachatelé nenávistných projevů, ale to neznamená, že jsou všichni frustrovaní lidé automaticky takovými pachateli. Frustrace je běžnou emocí, kterou může zažívat každý z nás, ale je důležité, abychom se s ní uměli vypořádat zdravým způsobem.

Někteří lidé však mohou reagovat na svou frustraci tím, že se zaměří na určitou skupinu lidí a začnou je nenávidět nebo diskriminovat. Tito lidé mohou cítit, že jsou v jejich životě omezováni a že jsou jejich problémy způsobeny určitou skupinou lidí. Místo toho, aby se snažili najít řešení svých problémů, mohou se snažit najít někoho, na koho by mohli své problémy svalit, a to často vede ke vzniku předsudků a nenávisti.²⁵

Frustrovaní jednotlivci mohou být jakékoli národnosti, pohlaví, věkové kategorie nebo vzdělání. Frustrace vzniká v jednotlivci na základě mnoha faktorů, jako jsou finanční problémy, pracovní neúspěchy, osobní problémy nebo dokonce neuspokojení z vlastního života. Společnost by měla poskytovat podporu a pomoc frustrovaným jednotlivcům a pomáhal jim najít způsob, jak se s frustracemi vyrovnat zdravým způsobem, namísto aby jim umožnila hledat východisko v nenávisti vůči jiným lidem.²⁶

²⁵ DANICS, Štefan. Trestná činnost a extremistickým podtextem a "hate crimes." *Bezpečnostní teorie a praxe*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2014 (3), 61-79. ISSN 1801-8211.

²⁶ HERCZEG, Jiří. *Trestné činy z nenávisti*. 1. ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-311-9.

Radikální on-line skupiny

Tyto skupiny využívají internet k šíření svých extrémních ideologií a názorů, které mohou být zaměřeny proti určitým skupinám lidí. Mohou se skládat z jednotlivců z různých zemí a mohou být motivovány různými faktory, jako jsou náboženství, politické přesvědčení, etnická příslušnost nebo gender. Členové těchto skupin mohou využívat různých prostředků k šíření svých myšlenek, včetně sociálních sítí, blogů a online fór. Tyto skupiny často šíří dezinformace, fake-news a propagandu, aby podpořily své extrémní názory a vzbudily nenávist vůči určitým skupinám lidí. To může vést k diskriminaci, šikaně, násilí, a dokonce k teroristickým útokům.²⁷

Proti radikálním on-line skupinám se snaží bojovat různé organizace, vlády a sociální sítě, které se snaží eliminovat nevhodný obsah. Důležité je však nejen řešit projevy nenávisti na internetu, ale také se zabývat jejími kořeny v reálném životě. To zahrnuje poskytování vzdělání a osvěty, která by měla pomoci lidem pochopit, jak se předsudky a diskriminace formují, a poskytnout jim nástroje pro boj proti nim.²⁸

3.1.1 Rozdělení pachatelů podle motivu

Pachatele předsudečné nenávisti také rozdělujeme podle jejich motivů a pohnutek. Z kriminologického hlediska lze tyto skupiny následně blíže specifikovat a vytvořit typologie, které pomáhají s bojem proti předsudečné nenávisti a s její prevencí. Příkladně tyto pachatele rozděluje pan Jiří Herczeg:

1. Ideologicky motivovaný pachatel
2. Xenofobní pachatel
3. Ekonomicky a sociálně motivovaný pachatel
4. Kriminální pachatel

²⁷ HERCZEG, Jiří. *Trestné činy z nenávisti*. 1. ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-311-9.

ŠTĚCHOVÁ, Markéta. *Interetnické konflikty: (jejich příčiny a dopady z pohledu teorie a empirických sond)*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2004. Studie (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). ISBN 80-7338-028-5.

²⁸ DANICS, Štefan. Trestná činnost a extremistickým podtextem a "hate crimes." *Bezpečnostní teorie a praxe*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2006-, 2014(3), 61-79. ISSN 1801-8211.

První typ pachatele se především vyznačuje nenávisť proti určitým skupinám a tato nenávisť je velmi často politicky ovlivněna. Tito pachatelé se zaměřují na vybrané skupiny obětí a jejich připravenost k páčání násilí se odvíjí od ideologie, které se drží. Pachatelé těchto ideologicky motivovaných trestných činů jsou velice běžně členy organizací s extrémistickou ideologií. Narozdíl od jiných typů pachatelů, kteří se vyznačují určitým negativním sociálním statutem, jsou tyto pachatelé převážně velmi dobře vzdělaní a patřičně zaměstnaní.²⁹

Xenofobně motivovaný pachatel se zaměřuje na osoby s jinou barvou pleti, než on sám schvaluje. Velmi často se pouští do sporů či střetů s oběťmi a věnuje jim zvýšenou pozornost, a to jak na veřejnosti, tak i v on-line prostředí. Popuzují ho odlišnosti a chování obětí a velmi často na tyto odlišnosti poukazuje na sociálních sítích nebo zpravuje svoje okolí.³⁰ I když má velmi silný proticizinecký postoj a názory založené na předsudcích vůči jeho obětem, většinou není členem žádné extrémistické organizace a od těchto organizací si spíše drží odstup.³¹

Dalším typem je ekonomicko-sociálně motivovaný pachatel. Tento jedinec silně nesouhlasí s politikou státu, a to hlavně v oblasti sociální politiky a imigračních postojů. Tento typ pachatele se v poslední době velmi rozšířil, což je následkem probíhající války na Ukrajině a velkým počtem utečenců v České republice. Jedinec se domnívá, že tyto nově příchozí připravují domácí obyvatelstvo o pracovní místa, výrazně zatěžují ekonomiku státu a mají negativní vliv na sociální prostředí státu. Tento postoj však nezaujímají pouze proti ukrajinským uprchlíkům, ale také například proti Romskému obyvatelstvu, které je velmi často obviňováno z přijímání sociálních podpor a dávek, čímž údajně silně podkopávají ekonomiku státu. Další potencionální oběti mohou být politici, a to

²⁹ HERCZEG, Jiří. *Trestné činy z nenávisťi*. 1. ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-311-9.

³⁰ ŠABATOVÁ, Anna. *Nenávisťné projevy na internetu a rozhodování českých soudů*. *Ochrance.cz* [online]. 2020 [cit. 2023-02-17]. Dostupné z: https://www.ochrance.cz/uploads-import/DISKRIMINACE/Vyzkum/47-2019-DIS-vyzkum_nenavist.pdf

³¹ DANICS, Štefan. *Trestná činnost a extremistickým podtextem a "hate crimes."* *Bezpečnostní teorie a praxe*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2006-, 2014(3), 61-79. ISSN 1801-8211.

ŠTĚCHOVÁ, Markéta. *Interetnické konflikty: (jejich příčiny a dopady z pohledu teorie a empirických sond)*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2004. Studie (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). ISBN 80-7338-028-5.

z důvodu jejich názorů nebo vedení politiky ve prospěch uprchlíků. Někteří z pachatelů se mimo silný nesouhlas a mnohdy také extrémistické názory v on-line prostředí uchylují k urážkám a násilí v prostředí fyzickém.³²

Posledním typem pachatele je kriminální pachatel. Kriminální pachatel na rozdíl od předešlých typů, kteří se k násilí uchylují, když je jejich frustrace vystupňována, používá násilí jako běžný prostředek k dosažení svých cílů. Tito jedinci mají často trestní rejstřík s mnoha záznamy, nedokončené vzdělání, špatné sociální zázemí a ve většině případů jsou i nezaměstnaní.

Osobně bych výčet pachatelů pana Herczega doplnil ještě o dva typy, a to o fanatického pachatele a pachatele s pocitem moci nad jiným.

Fanatici jsou lidé, kteří mají pevné názory a přesvědčení a jsou ochotni se k nim přiklonit za každou cenu. Mohou to být například extrémně nábožensky založení lidé, kteří se cítí ohroženi přítomností jiných náboženství. Příklad takto vystupňovaného fanatismu můžeme sledovat v Jeruzalémě, kde se střetávají tři monoteistická náboženství a vztahy mezi příslušníky jednotlivých náboženství jsou velmi vypjaté a často zde dochází k urážkám na základě předsudků, nebo násilným konfliktům.³³

Někteří jedinci si mohou myslet, že mají právo a moc nad jinými lidmi, kteří se od nich odlišují. Může se jednat o jedince, kteří chtějí vytvářet hierarchii, nebo se snaží získat vliv v rámci své skupiny. Tito pachatelé bývají často úspěšní v zaměstnání, movití a mají vlivné kontakty, které jim pomáhají řešit nemalé problémy. Díky těmto vlastnostem, mají pachatelé pocit nadřazenosti nad méně úspěšnými a "mocnými" jedinci a tento pocit je může vést k předsudkům až trestným činům vůči jejich obětem.³⁴ Tyto oběti poté pachatelé vidí jako podřadné a zbytečné. Typickým příkladem mohu uvést sexuální obtěžování a znásilnění v rámci zaměstnání, kdy nadřízený cítí moc nad obětí. V takovém případě může

³² HERCZEG, Jiří. Trestné činy z nenávisti: právní monografie. Praha: ASPI, 2008. 260 s. ISBN 978-80-7357-311-9. s.153-157

³³ VEGRICHTOVÁ, Barbora. Extremismus a společnost. 2. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. 319 s. ISBN 978-80-7380-665-1. s. 55-59

³⁴ VEGRICHTOVÁ, Barbora. Extremismus a společnost. 2. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. 319 s. ISBN 978-80-7380-665-1. s. 55-59

nadřazený pod příslibem výhod nebo pod výhružkou ztráty zaměstnání nezákonně zneužívat zaměstnance.³⁵

3.2 Oběti předsudečné nenávisti

Obětí předsudečné nenávisti se může stát kdokoli, jelikož záleží na útočnickovi, který si ohledně oběti vytváří určité předsudky, nebo útočí přímo na základě nějaké vlastnosti dané oběti. I když se v roli oběti může ocitnout každý, existují skupiny lidí, kteří se v této roli objevují častěji a jsou mnohdy vyhledávanými terči útočníků.

3.2.1 Rasové a etnické menšiny

Stále velice častým terčem pro předsudečnou nenávist jsou určité rasové a etnické menšiny. V České republice se do role obětí nejčastěji staví Romská komunita, která dlouhodobě čelí velice silné kritice a předsudkům, které mnohdy nevytvářejí pouze pachatelé, ale i občané, kteří se trestné činnosti nedopouštějí. Toto chování má za následek silný koloběh předsudků, urážek a neschopností začlenění Romských občanů do společnosti, což určitým způsobem rozděluje společnost. Důvody této přetrvávající nesnášenlivosti jsou často sociální problémy, kterými Romská komunita často prochází, ale také vliv extremistických skupin a vytváření fiktivních předsudků a pomluv.³⁶

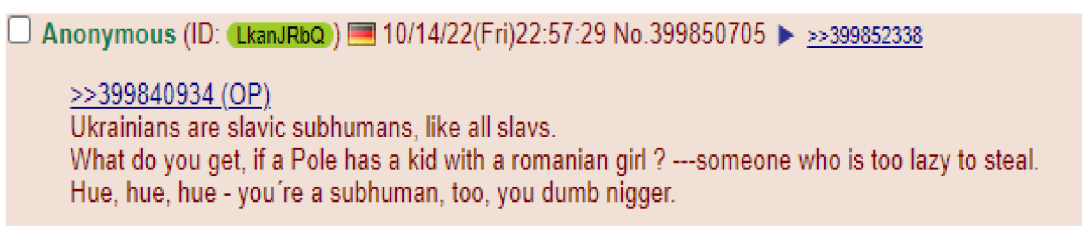
Další dnes velice početnou národnostní menšinou na území ČR jsou Ukrajinci. Společně s vývojem války mezi Ruskem a Ukrajinou, která dodnes stále trvá, se velký počet Ukrajinských uprchlíků přesunulo na území našeho státu.³⁷

³⁵ HERCZEG, Jiří. Trestné činy z nenávisti: právní monografie. Praha: ASPI, 2008. 260 s. ISBN 978-80-7357-311-9. s.153-157

³⁶ Předsudečné násilí. In IUSTITIA [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://inius.cz/predsudecne-nasili/>

³⁷ VEGRICHTOVÁ, Barbora. Extremismus a společnost. 2. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. 319 s. ISBN 978-80-7380-665-1. s. 55-59

I když šlo o dobročinnou pomoc uprchlíkům před válkou, nelze opomenout fakt, že tato pomoc s sebou přinesla i velkou vlnu kritiky. Tato kritika byla mířena nejen na stávající vládu ČR, ale také na samotnou národnostní menšinu. Poslední dobou tak můžeme sledovat velice časté slovní, i fyzické útoky vůči této menšině. Důvodem této nenávisti je přesvědčení velké části obyvatel ČR, že tito uprchlíci silně zatěžují ekonomiku státu a berou práci českým obyvatelům, kteří se kvůli nim následně ocitají ve finančních i sociálních problémech.³⁸ Této situaci nenapomáhá ani fakt, že někteří členové vlády vystupují proti nabírání uprchlíků do ČR, čehož se někteří fanatičtější obyvatelé chytají a dávají uprchlíkům za vinu svoji momentální tíživou situaci.³⁹

Obrázek 5 – Příklad předsudečné nenávisti mířené proti Ukrajincům, kde anonymní uživatel nazývá Ukrajince jako “podlidí”, zdroj: vlastní

³⁸ VEGRICHTOVÁ, Barbora. Extremismus a společnost. 2. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. 319 s. ISBN 978-80-7380-665-1. s. 55-59

³⁹ Předsudečné násilí. In IUSTITIA [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://inius.cz/predsudecne-nasili/>

Projevy extremismu a předsudečné nenávisti [online]. Praha: MVCR, 2023 [cit. 2023-04-27]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/extremismus-souhrnna-situacni-zprava-za-2-pololeti-roku-2022.aspx>

3.2.2 Náboženské skupiny

Z historie víme, že asi nejčastějšími oběťmi nenávisti, diskriminace a trestných činů z nenávisti byli Židé. Antisemitismus je již z daleké historie velmi rozšířeným typem nenávisti a doposud na světě nevymizel. Židé se dodnes setkávají se slovními a fyzickými útoky, hanobením a znevažováním jejich náboženství a kultury. Tato forma nenávisti a předsudků vyvrcholila za druhé světové války v době holocaustu, kdy byli židé systematicky pronásledováni a zabíjeni. Tyto hrůzné činy jsou důkazem, že nenávist a předsudky, které nejsou žádným způsobem regulovány, mohou vygradovat z urážek a fyzických útoků v genocidu miliónů lidí.⁴⁰

Islamofobie se na našem území za posledních 20 let velice rozšířila a stala se jedním z předních témat xenofobních skupin a jednotlivců. Stejně jako u židovské komunity, odpor k islámskému vyznání vedl k vytvoření řady předsudků a negativního obrazu muslimské komunity.⁴¹ Na rozdíl od židů, mají muslimové velký problém se začleněním do společnosti v evropských státech, vzhledem k odlišné kultuře, ve které žijí. Mnoho muslimů se tak dostává do křížku se zákonem, což podporuje a rozdmýchává nenávist, která je vůči nim šířena. Muslimové jsou tak velmi často terčem nacionalistických hnutí, kteří požadují jejich vyhoštění a často o nich šíří nenávistné projevy.⁴²

⁴⁰ DANICS, Štefan, Josef DUBSKÝ a Lukáš URBAN. *Základy sociologie a politologie*. 3. upravené vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2016. 359s. ISBN 978-80-7380-590-6. s.230

⁴¹ *Projevy extremismu a předsudečné nenávisti* [online]. Praha: MVCR, 2023 [cit. 2023-04-27]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/extremismus-souhrnna-situacni-zprava-za-2-pololeti-roku-2022.aspx>

⁴² RADOVANOVIČ, Dušan. *Muslimové v České republice jsou terčem nenávisti, všímá si Al-Džazíra* [online]. Praha: Český rozhlas, 2017 [cit. 2023-04-11]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/muslimove-v-ceske-republice-jsou-tercem-nenavisti-vsima-si-al-dzazira-6505764>

3.2.3 LGBTQ+ komunita

Předsudečná nenávist vůči LGBTQ+ komunitě (lesby, gayové, bisexuálové, transgender, queer atd.) je problémem, který stejně jako antisemitismus zde přetrvává již po staletí. Tato nenávist se projevuje různými způsoby a oběťmi se mohou stát lidé po celém světě, a to bez rozdílu na jejich rasu, národnost, vyznání či věk. Mnoho LGBTQ+ lidí se setkává s odmítáním ze strany rodiny, problémy s bydlením, ztrátou zaměstnání a odepřením víry, což může mít velký dopad na psychiku jednotlivce.⁴³ Důvodů pro vznik předsudků a nenávistných útoků je mnoho, nejzásadnějšími jsou však:

- Náboženské a kulturní tradice, které mají negativní postoj vůči homosexualitě či odlišné genderové identitě.
- Politické a legislativní faktory v mnoha zemích neumožňují například sňatek homosexuálního páru, což v komunitě lidí může působit negativně na status LGBTQ+ lidí, které tak společnost bere jako špatné.
- Stereotypní a negativní zobrazení LGBTQ+ lidí v médiích.⁴⁴

Pražská policie se zabývala dvěma případy spojenými s nenávistí proti homosexuálům v on-line prostředí. Oba případy souvisely s událostí, která se stala v Bratislavském klubu, kde devatenáctiletý mladík po zveřejnění svého manifestu, „Volání do zbraně“ na Twitteru, ukradl střelnou zbraň svého otce a začal střílet. První případ souvisel se schvalováním trestného činu, který mladík učinil. Druhý případ se týkal reakce na pietní místo v Praze, na které subjekt reagoval se slovy „Aspoň vím, kam mám jít se samopalem“.⁴⁵

⁴³ NOVOTNÁ, Karolína. *LGBT komunita je terčem útoků a politizace častěji, než si Češi myslí* [online]. 2021 [cit. 2023-04-09]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/lgbt-komunita-sexualita-predsudecna-nenavist-utok.A210302_144821_domaci_knn

⁴⁴ JANOŠOVÁ, Pavlína. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-7184-954-5. S. 219.

⁴⁵ *Projevy extremismu a předsudečné nenávisti* [online]. Praha: MVCR, 2023 [cit. 2023-04-27]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/extremismus-souhrnna-situacni-zprava-za-2-pololeti-roku-2022.aspx>

3.2.4 Ženy

Vzhledem k vývoji společnosti, se případů nenávistných projevů a trestných činů z nenávisti proti ženám objevuje méně než v historii. I přes pokles případů nenávisti mířené proti ženám, jsou ženy stále jednou z největších skupin, které jsou atakovány. Subjekty, které nenávistné projevy proti ženám šíří, operují s teoriemi, které ženy zařazují pouze do domácího prostředí jako služky, kuchařky a chůvy, které se mají starat o děti. Stále se také objevují teorie, ve kterých jsou ženy popisovány jako jedinci, kteří nemají mít právo volit a vstupovat do politiky.

3.2.5 Migranti

Migrace je v České republice stále projednávaným tématem. Mnoho xenofobně založených subjektů dnes operuje s pojmy jako je Válka na Ukrajině, zdražování produktů a služeb v našem státě a krizi spojenou s energetikou.

Projevy předsudečné nenávisti vůči migrantům z tkz. Balkánské trasy, se za poslední léta početně zmenšují. Od roku 2015, kde nenávist proti muslimským migrantům dosahovala vrcholu, s projevy islamizace a imigrace pracovalo výrazněji pouze hnutí Svoboda a přímá demokracie. Napomáhá tomu i fakt, že hlavní pozornost strhává momentální situace na Ukrajině a příchod Ukrajinců do našeho státu. Právě válka na Ukrajině vedla k vytvoření mnoha dezinformací a výroků, které byly mnohdy za hranou zákona. Příkladem je odsouzení mediálně známých dezinformátorů Tomáše Čermáka a Patrika Tušla, kteří šířili videa s nenávistnými projevy, které byly zaměřené proti Ukrajincům.⁴⁶

Trvající válka na Ukrajině však nevzbuzuje pouze nenávist proti ukrajinské menšině, ale také proti ruské menšině v ČR, kterému některé subjekty dávají za vinu migraci Ukrajinců na naše území.

⁴⁶ *Projevy extremismu a předsudečné nenávisti* [online]. Praha: MVCR, 2023 [cit. 2023-04-27]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/extremismus-souhrnna-situacni-zprava-za-2-pololeti-roku-2022.aspx>

4 Současná témata předsudečné nenávisti

Témat, ze kterých mnoho pachatelů nenávistných projevů bere motivaci, je obrovské množství a na jejich výčet není v mé práci místo. Proto jsem se rozhodl zaměřit na momentálně nejvíce řešená témata v ČR, kolem kterých se velmi často objevují nenávistné projevy a vznikají skupiny, které svoji nenávistnou propagandu v posledních měsících velice hojně šíří.

4.1 Antivax

Pod pojmem antivaxer se skrývá osoba, která odmítá očkování. Tato odmítavost vychází z různých důvodů, mohou to být pochybnosti o bezpečnosti očkování, ale i náboženské přesvědčení. Do této skupiny se neřadí osoby, které nad očkováním pouze váhají, tzv. "vaccine hesitant".

Se vznikem prvních náznaků očkování se váže i přítomnost jeho prvních odpůrců. V historii byla vakcinace spojena s řadou fám o vedlejších účincích, například, že děti po očkování kravskými neštovicemi běhaly po čtyřech a řvaly, někteří se dokonce obávali proměny v krávu. Mezi slavné antivaxery minulosti lze zařadit například Alexandera Rosse, jehož argumenty sepsané v brožuře z roku 1855 využívají odpůrci očkování i dnes. Asi nejznámějším jménem je pak Andrew Wakefield, jehož studie měla nemalý dopad na medicínu.⁴⁷ Jeho výzkum, který publikoval na konci dvacátého století, byl proveden na 12 dětech a snažil se jím dokázat spojitost mezi očkováním a autismem. Po jeho zveřejnění došlo k odmítání vakcinace v řadě komunit Evropy, USA a Austrálie, což vedlo k propuknutí epidemie spalniček. Tento výzkum byl již několikrát vyvrácen, bylo dokázáno, že Wakefield manipuloval s daty o sledovaných dětech, i přesto se s tímto argumentem můžeme setkat i u dnešních antivax hnutí.⁴⁸

⁴⁷ TROJANOVÁ, Tereza. *Mediální obraz hnutí antivax v českých médiích*. Praha, 2022. 57 s. Bakalářská práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce doc. PhDr. Jan Halada CSc.

⁴⁸ Což takhle píchnout si autismus? Jak se zrodila vakcína i odpor vůči ní. *Voxpot* [online]. Praha: Voxpot reporters, 2022 [cit. 2023-02-24]. Dostupné z: <https://www.voxpot.cz/coz-takhle-pichnout-si-autismus-jak-se-zrodila-vakcina-i-odpor-vuci-ni/>

V současné době se antivax hnutí dostala do popředí kvůli pandemii onemocnění Covid-19, s kterým jsme se v posledních letech potýkali (lépe říci – již v menší míře, ale stále potýkáme). V České republice byl nejvýraznější spolek Chcípl pes, který se zaměřoval právě na antivaxerská témata. Tento spolek vznikl v roce 2020 jako odpor několika provozovatelů proti vládnímu nařízení k uzavření podniků. Pořádali řadu demonstrací, která byla namířena proti vládě a jejím proticovidovým opatřením, příkladem může být právě ta ze dne 12.12.2021 na Václavském náměstí, která byla mířena proti povinnému očkování.⁴⁹

Obrázek 6 – Příklad dezinformace a předsudku vůči vakcínám, zdroj: vlastní

⁴⁹ Historie Hnutí PES. *Hnutí PES* [online]. Jince: HnutíPES.cz, 2022 [cit. 2023-02-24]. Dostupné z: <https://hnutipes.cz/historie-hnuti/>

TROJANOVÁ, Tereza. *Mediální obraz hnutí antivax v českých médiích*. Praha, 2022. 57 s. Bakalářská práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce doc. PhDr. Jan Halada CSc.

4.2 Protivládní krize

V posledních letech je protivládní krize v České republice velké téma. Řada občanů vyjadřuje svoji nespokojenost ať už s vládou a jejími kroky nebo i jednotlivými politickými představiteli. Z těchto skupin lidí mohou vzejít i jedinci, kteří své názory budou prosazovat extremistickým chováním, které může mít řadu podob. Protivládní krize se rovněž vyznačuje šířením dezinformací s cílem poškodit vládu/politika a získat více příznivců. Vlna nespokojenosti byla namířena nejdříve proti vládě premiéra Andreje Babiše. Zejména organizace Milion chvilek pro demokracii se zasazovala o vyvíjení tlaku na Andreje Babiše s výzvou k jeho rezignaci na funkci. S tímto cílem organizovali řadu demonstrací po celém území republiky, vyzývali k podepsání petice a organizovali řadu dalších akcí. Největší protestní akce proti A. Babišovi se konala 23. června 2019 v Praze a zúčastnilo se jí zhruba 300 tisíc lidí, čímž se stala největším protestním shromážděním v české historii od Sametové revoluce v roce 1989.⁵⁰

Protivládní krize ovšem neskončila ani zvolením nové vlády v roce 2021, v jejímž čele je předseda vlády Petr Fiala. Proti této vládě bylo namířeno několik protestních akcí, které se konaly pod záštitou Ladislava Vrabely a spolku Česká republika na 1. místě. Tento spolek vyzývá k podepsání petice s cílem odvolání Fialovy vlády. Protivládní krize ovšem neskončila ani zvolením nové vlády v roce 2021, v jejímž čele je předseda vlády Petr Fiala. Proti této vládě bylo namířeno několik protestních akcí, které se konaly pod záštitou Ladislava Vrabely a spolku Česká republika na 1. místě. Tento spolek vyzývá k podepsání petice s cílem odvolání Fialovy vlády.⁵¹

Přestože se výše zmíněné akce konaly v poklidném duchu bez násilí a podobných projevů, mohou z jejich myšlenek a podporovatelů vzejít osoby, které se uchýlí k radikálnímu prosazování svých názorů na úkor jiných. Příkladem pak může být například nábojnice, kterou poštou obdržela manželka Andreje Babiše

⁵⁰ Příběh Milionu chvilek pro demokracii. *Milion chvilek pro demokracii* [online]. Praha, 2023 [cit. 2023-02-24]. Dostupné z: <https://milionchvilek.cz/pribeh>

⁵¹ Česká republika na 1. místě!. *Plán ČR 1* [online]. Praha: Česká republika na 1. místě!, 2022 [cit. 2023-02-24]. Dostupné z: <https://www.plancr1.cz>

v průběhu jeho kandidatury na post prezidenta republiky. Tento případ byl nakonec uzavřen s tím, že se nejednalo o ostrý náboj a jeho odesílatel dva dny po odeslání zemřel.⁵²

Celý průběh tohoto prezidentského klání byl značně vyostřený a kandidáti museli své voliče často vyzývat k umírnění svých emocí, což jen dokládá velké napětí ve společnosti, které může kdykoliv vygradovat prostřednictvím radikálnější smýšlejících jedinců.

4.3 Válka na Ukrajině a její důsledky

Tento ozbrojený konflikt začal dne 24. února 2022 ruským útokem na Ukrajinu. V České republice se začala obrovská vlna solidarity spočívajících v pořádání finančních a materiálních sbírek, jejichž výtěžek byl následně odeslán a odvážen na Ukrajinu. V důsledku tohoto konfliktu začaly z postižené země proudit davy uprchlíků před válkou do celé západní Evropy. Počty těchto migrantů jsou jen těžce zachytitelné vzhledem k faktu, že někteří se do své vlasti vracejí a překračují hranice opakovaně. V současné době se uvádí zhruba 5 miliónů ukrajinských občanů užívající v některém z evropských států status dočasné ochrany (případně obdobu), z nichž asi 480 tisíc přijala Česká republika. Těmto uprchlíkům bylo nabídnuto zázemí, mají možnost žádat o humanitární dávky a řada z nich našla zaměstnání. Z toho ovšem vzniká podhoubí pro předsudečnou nenávist, neboť se najdou jedinci, ale i celé skupiny českých obyvatel, kteří tvrdí, že Ukrajinci získávají zaměstnání na úkor Čechů, že dostávají dávky, které by měly dostávat čeští obyvatelé a že uprchlíci celkově zneužívají situaci ve svůj prospěch. Tato nenávist je pak šířena prostřednictvím sociálních sítí, případně i některých médií a může vygradovat až k páchání trestné činnosti, ke které se tito jedinci poslední dobou uchylují.⁵³

⁵² Případ nábojnice pro Babišovou. Podezřelý zemřel dva dny po zveřejnění. *Seznam Zprávy* [online]. Praha: Seznam Zprávy, 2023 [cit. 2023-02-24]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/volby-prezidentske-policie-objasnila-pripad-nabojnice-pro-moniku-babisovou-podezrely-zemrel-224879>

⁵³ *Projevy extremismu a předsudečné nenávisti* [online]. Praha: MVCR, 2023 [cit. 2023-04-27]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/extremismus-souhrnna-situacni-zprava-za-2-pololeti-roku-2022.aspx>

5 Právní úprava trestných činů z nenávisti

V následující kapitole této práce budu stručně popisovat jednotlivé trestné činy, které jsou úzce spjaté s kyberkriminalitou a s trestnou činností, která je motivována předsudečnou nenávistí.

Protiprávní činy, které byly spáchány na základě motivace z předsudečné nenávisti, jsou ukotveny v zákoně. I když do této kategorie činů spadá i mnoho přestupků, vzhledem k tématu mé práce není pro tyto činy zde prostor, proto se v této kapitole budu věnovat výhradně trestným činům, které jsou ukotveny v zákoně č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku.

5.1 Trestné činy spjaté s předsudečnou nenávistí

- **§ 146 ublížení na zdraví**

Tento trestný čin proti zdraví musí být spáchán úmyslně, jedná se o jakékoliv poškození nebo újmu na těle nebo na psychickém zdraví člověka. Rozsah trestu se pohybuje v rozmezí šesti měsíců až třech let odnětí svobody. Pokud je tento trestný čin spáchán proti vybraným kategoriím obětí (těhotná žena, dítě do 15 let, svědek znalec nebo tlumočnick v rámci výkonu jejich povinností, zdravotnický pracovník nebo obdobné povolání/zaměstnání/postavení s povinností ochrany života, zdraví nebo majetku, jinou osobu pro rasu, etnickou příslušnost, národnost, politické přesvědčení nebo náboženství) je trestán přísněji, a to odnětím svobody v rozsahu jeden rok až pět let. Další zpřísnění trestu pak nastává, pokud tímto trestným činem dojde k těžké újmě na zdraví a smrti.⁵⁴

Příkladem je případ manželů S. P. a P. P., kteří byli okresním soudem v Přerově odsouzeni na 14 a 12 měsíců odnětím svobody za ublížení na zdraví, hanobení a výtržnictví, které spáchali na několika romských dětech pro jejich původ.⁵⁵

⁵⁴ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v posledním znění

⁵⁵ MVČR, Odbor bezpečnostní politiky. *ZPRÁVA O EXTREMISMU A PŘEDSUDEČNÉ NENÁVISTI NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2020* [online]. In: Praha. 2021 [cit. 2023-05-09]. Dostupné z: file:///C:/Users/ppsta/Downloads/Zpr%C3%A1va2020_fin.pdf

- **§ 228 poškození cizí věci**

Poškozením cizí věci se rozumí zničení, poškození nebo uvedení cizí věci do stavu, kdy je neupotřebitelná, čím je majiteli způsobena škoda na majetku nikoliv nepatrná. Pachateli je uložen trest v rozsahu odnětí svobody až na jeden rok, zákazu činnosti nebo propadnutí věci. Pod stejný trest spadá i poškození cizí věci barvou či jinou látkou postříkáním, pomalováním či popsáním. Přísnější trest se ukládá za spáchání činu na věci, která patří svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi, na věci jiného kvůli jeho rase, etnické příslušnosti, národnosti, politickém přesvědčení, náboženském vyznání, na věci, která je pod ochranou podle jiného právního předpisu a pokud je činem způsobena značná škoda. Nejvyšší trest se pak náleží za způsobení škody velkého rozsahu.

- **§ 312e podpora a propagace terorismu**

Pod podporou a propagací terorismu rozumíme takové činy, kdy pachatel veřejně podněcuje ke spáchání teroristického aktu, nebo takový, již spáchaný akt, schvaluje, případně vychvaluje teroristu. Za tento trestný čin se uděluje trest ve výši dvou až deseti let odnětí svobody. Trest se navyšuje při různých formách nápomoci k teroristickému útoku jako například získáváním informací o výrobě výbušnin, zbraní, nebezpečných látek a dalších materiálů. Nejvyšší trest (pět až patnáct let vězení, případně též propadnutí majetku) se uděluje například za páčání tohoto trestného činu jako člen organizované skupiny.⁵⁶

- **§ 323-326**

Tyto paragrafy zahrnují trestné činy proti výkonu pravomoci orgánu veřejné moci a úřední osobě. Prvním trestným činem je násilí proti orgánu veřejné moc, které spočívá v použití násilí vůči orgánu státní moci, správy, územní samosprávy soudu nebo jiného orgánu veřejné moci s cílem působit na výkon jeho pravomoci. Základním trestem je odnětí svobody na šest měsíců až pět let, ovšem trest se zvyšuje úměrně rozsahu ublížení na zdraví, velikosti způsobené škody a dalším

⁵⁶ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v posledním znění

podmínkám. Nejvyšší trest se uděluje v případě způsobení smrti. Jedná se o čin, kde je trestná i jeho příprava.

Dalším trestným činem je vyhrožování s cílem působit na orgán veřejné moci, které ho se dopouští pachatel vyhrožující smrtí, ublížením na zdraví či způsobením značné škody s cílem ovlivnit výkon pravomoci výše vyjmenovaných orgánů. Obdobou je pak vyhrožování zaměřené na úřední osobu sledující působení na její pravomoci či pro výkon její pravomoci, které je dalším trestným činem v této oblasti.

Násilí proti úřední osobě je trestáno odnětím svobody od čtyř do šestnácti let vzhledem k rozsahu trestného činu. Trestá se i příprava.

- **§ 352 násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci**

Tohoto trestného činu se dopouští pachatel výhružkou smrtí, ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu vůči skupině obyvatel. Výše trestu je stanovena až na jeden rok vězení. Pokud je toto vyhrožování namířeno proti skupině obyvatel kvůli jejich (ať už domnělé nebo skutečné) rasové, etnické či národnostní příslušnosti, jejich politickému přesvědčení či náboženství, je trestáno odnětím svobody na šest měsíců až tři léta. Tento čin může být spáchán i ve spolčení či sročení, nebo prostřednictvím tisku, filmu, televize, rozhlasem a podobně.⁵⁷

Příkladem je obviněný F. G., který byl dne 13.10.2020 uznán vinným Okresním soudem v Chomutově za násilí proti skupině obyvatel a proti jednotlivci podle § 352 odst. 2 trestního zákoníku a za schválení trestného činu podle § 365 odst. 1 trestního zákoníku. Těchto činů se dopustil tím, že na svůj Instagram profil nahrál videozáznam, ve kterém schvaloval vraždu romského obyvatele a sám prohlašoval, že pokud dojde k nepokojům, tak všechny Romy v Chomutově vyvraždí.⁵⁸

⁵⁷ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v posledním znění

⁵⁸ MVČR, Odbor bezpečnostní politiky. *ZPRÁVA O EXTREMISMU A PŘEDSUDEČNÉ NENÁVISTI NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2020* [online]. In: Praha. 2021 [cit. 2023-05-09]. Dostupné z: file:///C:/Users/ppsta/Downloads/Zpr%C3%A1va2020_fin.pdf

- **§ 355 hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob**

Jedná se o veřejné hanobení národa, jazyka, rasy nebo etnické skupiny, nebo skupiny osob z důvodu jejich příslušnosti k rase, národnosti, etnice, náboženství či politickému přesvědčení. Trestem je odnětí svobody až na dvě léta. Přísnější trest se ukládá v případě provedení činu minimálně dvěma osobami, nebo prostřednictvím tisku, filmu, televize, rozhlasem a podobně.⁵⁹

Po více než 2 letech byla státním zástupcem podána obžaloba za přečin hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob, na obviněného J. V. Ten se měl od roku 2017 pravidelně každou neděli zdržovat okolo Sboru jednoty baptistů a narušovat jim bohoslužby a vulgárně urážet jejich členy.⁶⁰

- **§ 356 podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod**

Při tomto trestném činu dochází k veřejnému podněcování k nenávisti nebo k omezování práv a svobod některého národa, rasy, etnické skupiny, náboženství, třídy nebo jiné skupině osob. Čin je trestán vězením až na dva roky, a to i při spolčení/srocení ke spáchání činu. Může být i prostřednictvím tisku, filmu, televize, rozhlasem a podobně, nebo ve skupině či organizaci prosazující diskriminaci, násilí či nenávist, v tom případě je trest odnětí svobody ve výši šest měsíců až tři léta.

Jako příklad je možno uvést jednání exposlance J. Š., který ve svém příspěvku na sociální síti Facebook označil předčasně narozené děti jako zbytečné lidi a společnost by se jich měla zbavit.

- **§ 357 šíření poplašné zprávy**

Jedná se o úmyslné šíření nepravdivé zprávy. Toto šíření způsobuje znepokojení části obyvatelstva a trestá se vězením až na dva roky. Nejvyšší možný trest (až osm let odnětí svobody) lze uložit při spáchání tohoto činu během

⁵⁹ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v posledním znění

⁶⁰ MVČR, Odbor bezpečnostní politiky. *ZPRÁVA O EXTREMISMU A PŘEDSUDEČNÉ NENÁVISTI NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2020* [online]. In: Praha. 2021 [cit. 2023-05-09]. Dostupné z: file:///C:/Users/ppsta/Downloads/Zpr%C3%A1va2020_fin.pdf

stavu ohrožení státu, válečného stavu, živelní pohromy a podobné události, nebo pokud je následkem škoda velkého rozsahu.⁶¹

- **§ 358 výtržnictví**

Tento čin spočívá v hrubě neslušném chování a výtržnictví na veřejně přístupném místě. Může se jednat o napadení jiné osoby, zneuct'ování hrobu, historické nebo kulturní památky, případně hrubé rušení sportovního utkání, shromáždění nebo obřadu. Trestem je odnětí svobody až na dva roky, při opakování trestného činu, nebo při páchání v rámci organizované skupiny až na tři roky.

- **§ 403 založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka**

Jedná se o založení, podporu a propagaci hnutí, které svou činností sleduje potlačení práv a svobod člověka, šíření zášti vůči rase, etnice, národu, náboženství, třídě či jiné skupině osob. Základní trest se pohybuje od jednoho do pěti let. Přísnější trest se uděluje, pokud jde o spáchání činu prostřednictvím tisku, filmu, televize, rozhlasem, počítačové sítě a podobně, v rámci organizované skupiny, jako voják či za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. U tohoto činu je trestná i jeho příprava.⁶²

Příkladem je případ obviněného JUDr. Emericha Drtiny a společnosti NAŠE VOJSKO-knižní distribuce s.r.o., kde na e-shopu této společnosti nabízeli k prodeji různé knihy a předměty s upomínkovým účelem, na kterých byla vyobrazení různých nacistických zločinců, jako je například R. Heydrich, Adolf Hitler apod. Tímto jednáním tak určitým způsobem sympatizovali a podporovali neofašistická a neonacistická hnutí.⁶³

⁶¹ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v posledním znění

⁶² Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v posledním znění

⁶³ MVČR, Odbor bezpečnostní politiky. *ZPRÁVA O EXTREMISMU A PŘEDSUDEČNÉ NENÁVISTI NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2020* [online]. In: Praha. 2021 [cit. 2023-05-09]. Dostupné z: file:///C:/Users/ppsta/Downloads/Zpr%C3%A1va2020_fin.pdf

- **§ 403a šíření díla k propagaci hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka**

Tento trestný čin zahrnuje výrobu a nakládání s dílem, které svým obsahem propaguje výše popsané hnutí. Čin se trestá vězením až na tři roky, propadnutím věci nebo peněžitým trestem. Trest je přísnější za předpokladu, že se jedná o páchání činu v rámci organizované skupiny, prostřednictvím tisku, filmu, televize, rozhlasem, počítačové sítě a podobně, nebo s úmyslem získat pro sebe značný prospěch. Pokud by se jednalo o prospěch velkého rozsahu, byl by tento čin potrestán dvěma až šesti léty odnětí svobody.

- **§ 404 projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka**

Zde hovoříme o veřejném projevu náklonosti a sympatií k výše zmíněnému hnutí, které se trestá odnětím svobody na šest měsíců až tři roky.

Okresní soud v Olomouci uznal vinným mladistvého L. H. z projevu sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka. Tohoto činu se dopustil v roce 2018, kdy vytvořil e-shop k prodeji materiálů s neonacistickou symbolikou (Keltské kříže, Ku-klux-klan symboliku apod.), které měly propagační účel a nabízel je i pomocí svého Facebookového profilu.⁶⁴

- **§ 405 popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia**

Tohoto trestného činu se pachatel dopouští veřejným popíráním, zpochybňováním, schvalováním nebo ospravedlňováním některého genocidia či jiných zločinů proti lidskosti, válečných zločinů či zločinů proti míru. Takové jednání se trestá v rozsahu odnětí svobody na šest měsíců až tři roky.⁶⁵

Okresní soud pro Prahu 4 rozhodl 1.7.2020 o vině obviněného M.L, za přečin popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia poté, co na

⁶⁴ MVČR, Odbor bezpečnostní politiky. *ZPRÁVA O EXTREMISMU A PŘEDSUDEČNÉ NENÁVISTI NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2020* [online]. In: Praha. 2021 [cit. 2023-05-09]. Dostupné z: file:///C:/Users/ppsta/Downloads/Zpr%C3%A1va2020_fin.pdf

⁶⁵ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v posledním znění

sociální síti Facebook založil skupinu jménem Kuratorium, ve které honě sdílel nacistickou tematiku a dále šířil pozvánky na akce krajně pravicových extremistických skupin. Byl odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 20 měsíců.⁶⁶

⁶⁶ MVČR, Odbor bezpečnostní politiky. *ZPRÁVA O EXTREMISMU A PŘEDSUDEČNÉ NENÁVISTI NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2020* [online]. In: Praha. 2021 [cit. 2023-05-09]. Dostupné z: file:///C:/Users/ppsta/Downloads/Zpr%C3%A1va2020_fin.pdf

6 Odhalování a prověřování

Trestná činnost motivovaná předsudečnou nenávistí má za poslední roky tendenci rychlého růstu. Jak je uvedeno v článku “Vývoj registrované kriminality v roce 2022”, Policie ČR se snaží věnovat více pozornosti trestné činnosti z nenávisti a zejména v prostoru internetu. Pro odhalování a prověřování této trestné činnosti však policie nemá neomezené prostředky a možnosti, navíc internetový prostor je velice rozsáhlý a mnohdy složitější než ten fyzický.

6.1 Odhalování trestných činů z nenávisti

Nejčastějším způsobem odhalení této trestné činnosti, je oznámení o činu osobou policejnímu orgánu. Osoba, která trestný čin policii nahlásí, může být sama obětí trestné činnosti nebo nemusí mít s touto činností nic společného. U takto nezainteresovaných osob pak nejčastěji dochází k pocitu lítosti vůči oběti, nebo jim jednoduše vadí, co se v jejich okolí děje.⁶⁷

Dalším způsobem, je odhalení trestné činnosti při pátrací činnosti policie. Operativně pátrací činnost policie zahrnuje více postupů, které zajišťují získávání informací o trestné činnosti, ve své práci se však budu věnovat pouze osobnímu pátrání a operativnímu pronikání.⁶⁸

6.1.1 Osobní pátrání

Osobním pátráním, jakožto prvním z uvedených postupů policie, se myslí pohyb po takzvaném “zájmovém prostředí”, kde se velmi často pohybují osoby, které danou trestnou činnost páchají a je zde velká šance odhalení této činnosti, viz. kapitola 2. Velmi důležitým prvkem pátrání je určitá znalost prostředí

⁶⁷ HABICH, Lukáš a Martin KLOUBEK. *Činnost policejních služeb*. 1. Praha, 2019. ISBN 978-80-7251-481-6. S. 63-84.

SMEJKAL, Vladimír. *Kybernetická kriminalita*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. Pro praxi. 636 s. ISBN 978-80-7380-501-2. s. 498

⁶⁸ KLOUBEK, Martin, Viktor PORADA, Jiří STRAUS a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika, Kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. 1. Plzeň: Nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0. S. 21-47.

a komunity, která se zde nachází. V on-line prostředí však tato zájmová prostředí mnohdy vyžadují určitou formu registrace, nebo ověření identity, což práci policie značně ztěžuje. Na rozdíl od "fyzického" zájmového prostředí, jako například hospody, herny nebo kluby, kde je přístup obvykle veřejný, zde policista naráží na určité "barikády", které ho zpomalují, a nebo jeho pátrání přímo zastavují.⁶⁹Policista, který tak pomocí osobního pátrání již nemůže získat více informací, které by přispěly v pátrací činnosti, tak většinou přistupuje k operativnímu pronikání.⁷⁰

6.1.2 Operativní pronikání

Operativní pronikání, je úkon policisty, kdy proniká do určitého zájmového prostředí v utajení, za účelem získání důležitých informací, které lze využít pro vyšetřování. Během operativního pronikání může policista využít některé z podpůrných OPP, a to zejména informátora a krycí prostředky. Třetí, neméně důležitý podpůrný OPP, jsou zvláštní finanční prostředky. Ty většinou slouží jako finanční odměny informátorovi nebo na OPP krycí prostředky (dopravní prostředky, krycí doklady, kamufláže atd.) či k úhradě prostředků vynaložených při operativním pronikání. Všechny zmíněné podpůrné OPP jsou upraveny podle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky v ustanoveních § 72 až po § 77.

Informátorem je fyzická osoba, která poskytuje policii služby a informace, a to nejčastěji tak, že je určitým způsobem sám zjišťuje nebo se stýká s podezřelými osobami. V zákoně o Policii České republiky je informátor upraven v § 73. Ve většině případů je sám informátor členem kriminálního prostředí a motivací pro jeho spolupráci s policií je často finanční ohodnocení za poskytnuté informace. Je nutné zdůraznit, že dohodnutá spolupráce mezi policistou

⁶⁹ DVORÁK, Vratislav a Martin KLOUBEK. *Základy operativně pátrací činnosti policie v definicích a schématech*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2011. 78 s. ISBN 978-80-7251-351-2. s. 32-41

⁷⁰ HABICH, Lukáš a Martin KLOUBEK. *Činnost policejních služeb*. 1. Praha, 2019. ISBN 978-80-7251-481-6. S. 63-84.

KLOUBEK, Martin, Viktor PORADA, Jiří STRAUS a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika, Kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. 1. Plzeň: Nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0. S. 21-47.

a informátorem musí být utajena z důvodu ochrany dat, které by při úniku mohly zmařit záměr operativně pátrací činnosti, tak i ochrany informátora a jeho možné budoucí spolupráce. Dále je důležité, aby policista prověřil pravdivost informací, které mu byly informátorem poskytnuty. Takto získané informace jsou pro policistu cenným přínosem v jeho postupu nebo pro přípravu na práci agenta v daném prostředí. Informátor je za svoji spolupráci nejčastěji odměňován ve formě finančních prostředků nebo drobných věcných darů (cigarety, jídlo, pití).

Dalším podpůrným OPP jsou krycí prostředky, které jsou v zákoně o Policii České republiky pod § 74. Krycími prostředky jsou myšleny různé věci, které mají za úkol určitým způsobem zastřít činnost policisty a maskovat identitu osoby, která tyto prostředky využívá. Jedná se tedy například o krycí doklad, činnost nebo prostory. V on-line prostředí se krycí prostředky mohou specificky využít například jako profil na sociální síti s falešnou identitou, s cílem proniknout do uzavřené komunity osob nebo na vytvoření falešného e-mailového účtu či maskování adresy IP (Internet protocol – identifikace zařízení v prostředí internetu) při pohybu v zájmovém prostředí.⁷¹

6.2 Prověřování

Prověřování je součástí trestního řízení podle § 158/3 Trestního řádu, konkrétně první fází přípravného řízení. Touto fází jsou všechny úkony, které jsou součástí postupu před zahájením trestního stíhání. Jak již bylo uvedeno v kapitole odhalování, hlavním podnětem pro zahájení trestního řízení je podání trestního oznámení nebo výsledek vlastní činnosti policie. Samotné prověřování je tak zahájeno ve chvíli, kdy je sepsán záznam o zahájení úkonů trestního řízení, ve kterém policejní orgán uvede okolnosti, pro které zahajuje toto řízení a jakým způsobem se o nich dozvěděl.⁷²

⁷¹ KLOUBEK, Martin, Viktor PORADA, Jiří STRAUS a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika, Kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. 1. Plzeň: Nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0.

Zákon č. 273/2008 Sb., zákon o Policii České republiky v posledním znění

⁷² Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád v posledním znění

Během procesu prověřování jsou nejdůležitějšími aspekty sběr dat a jejich následné hodnocení, zda jsou pro sledovaný případ přínosné a lze díky nim zahájit úkon vyšetřování. Pokud jsou informace takto získané nedostačující, je nutné, aby bylo zjištěno více dat, které zajistí posun případu do fáze vyšetřování. Během prověřovací fáze může policista využít několik z operativně pátracích prostředků, a to agenta, sledování osob a věcí nebo předstíraný převod. V rámci prověřování trestné činnosti v on-line prostředí je nejvíce využíván OPP sledování osob a věcí, upravený v § 158d Trestního řádu. Sledování osob a věcí je utajované získávání poznatků o sledovaných osobách či věcech, které mohou být zaznamenány technickými nebo jinými sledovacími prostředky. Oprávnění na sledování osob a věcí mají pouze policisté, kteří jsou zařazeni v organizačním článku nebo útvaru SKPV. Druhů sledování osob a věcí je několik, pro téma této práce jsou však podstatné pouze dva.

Prvním typem podle §158d odst. 2 Trestního řádu, je sledování při kterém jsou pomocí techniky pořizovány již zmíněné obrazové, zvukové, video či jiné záznamy. Pověřený policista tak sbírá důležitá data v zájmovém prostředí a dokumentuje je.⁷³ Je nutné však zmínit, že tento druh sledování nelze provádět bez povolení státního zástupce. Policejní orgán, který tedy chce využít tento druh sledování, musí podle § 158d Trestního řádu zažádat státního zástupce o povolení, ve kterém musí uvést podezření z trestné činnosti a odůvodnění, proč je třeba tento druh sledování využít.⁷⁴

Druhý stěžejní typ sledování upravený podle § 158d odst. 3 Trestního řádu, který může policista v on-line zájmovém prostředí využít, je sledování, kterým se zasahuje do nedotknutelnosti obydlí, listovního tajemství nebo je zjišťován obsah písemností, dokumentů a záznamů, které jsou uchovávány v soukromí za použití technických prostředků.⁷⁵ Policista, který tak tohoto druhu sledování využije, může například nahlížet a získat důležitá data ze soukromých zpráv, emailů či

⁷³ HABICH, Lukáš a Martin KLOUBEK. *Činnost policejních služeb*. 1. Praha, 2019. ISBN 978-80-7251-481-6. S. 63-84.

⁷⁴ DVORÁK, Vratislav a Martin KLOUBEK. *Základy operativně pátrací činnosti policie v definicích a schématech*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2011. 78 s. ISBN 978-80-7251-351-2. s. 32-41

⁷⁵ Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád v posledním znění

konverzací z různých fór sledované osoby.⁷⁶ Stejně jako při prvním uvedeném druhu sledování, i zde je potřeba povolení, než je úkon sledování zahájen. Na rozdíl od předchozího typu, zde musí být povolení uděleno soudcem.⁷⁷

Na rozdíl od důkazů zjištěných pomocí podpůrných OPP, se informace zjištěné díky sledování osob a věcí dají použít jako platný důkaz před soudem. Mezi takto nashromážděné důkazy se mohou řadit různé videozáznamy, snímky obrazovky, fotky, zvukové stopy a jiné důkazy, které byly tímto OPP získány. Je nezbytné dodat, že všechny záznamy takto získané pomocí OPP sledování osob a věcí, které mají následně sloužit jako důkazní materiál, musí být náležitým způsobem zaprotokolovány se všemi náležitostmi podle § 55 a § 55a Trestního řádu.⁷⁸

V rámci sledování může policista využít i § 88 Trestního řádu. Tento paragraf upravuje zaznamenávání a odposlechy telekomunikačního provozu, což je v rámci on-line zájmového prostředí velmi cenným nástrojem pro získávání informací a dat od chvíle přijmutí do budoucna. Policejní orgán tak dokáže pomocí tohoto operativně pátracího opatření získat obsah komunikace na sociálních sítích nebo e-mailech. Povolení k tomuto opatření v přípravném řízení uděluje podle § 88 odst. 2 Trestního řádu soudce na návrh státního zástupce.⁷⁹

⁷⁶ KLOUBEK, Martin, Viktor PORADA, Jiří STRAUS a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika, Kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. 1. Plzeň: Nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0. S. 21-47.

⁷⁷ DVOŘÁK, Vratislav a Martin KLOUBEK. *Základy operativně pátrací činnosti policie v definicích a schématech*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2011. 78 s. ISBN 978-80-7251-351-2. s. 32-41

⁷⁸ Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád v posledním znění

⁷⁹ KLOUBEK, Martin, Viktor PORADA, Jiří STRAUS a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika, Kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. 1. Plzeň: Nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0. S. 21-47.

Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád v posledním znění

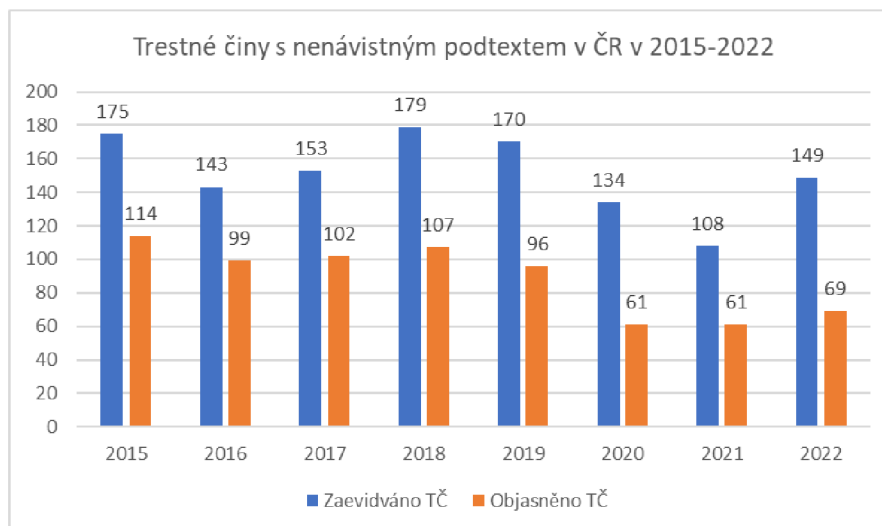
7 Statistika trestných činů z nenávisti

Tato kapitola poskytne náhled do statistik Policie České republiky, které zachycují vývoj počtu trestných činů z nenávisti na našem území. Následující tabulka zachycuje celkový počet těchto trestných činů na území ČR v letech 2015 až 2022. Od roku 2018 můžeme vidět klesající tendenci zaevidovaných trestných činů s nenávistným podtextem, přičemž od roku 2019 klesá i jejich podíl na celkové kriminalitě. V roce 2022 došlo opět k nárůstu počtu těchto trestných činů.

Tabulka 1 Celkový počet trestných činů s nenávistným podtextem zaevidovaných na území ČR v letech 2015 až 2022, zdroj: Zprávy o extremismu a předsudečné nenávisti na území ČR

Rok	Zaevidováno TČ	Podíl na celkové kriminalitě (%)	Objasněno TČ	Stíháno a vyšetřováno osob
2015	175	0,07	114	154
2016	143	0,07	99	X
2017	153	0,08	102	132
2018	179	0,09	107	136
2019	170	0,09	96	122
2020	134	0,08	61	92
2021	108	0,07	61	99
2022	149	0,08	69	73

Následující graf zobrazuje počet zaevidovaných trestných činů s nenávistným kontextem a počet trestných činů, které byly objasněny. Nejvyšší objasněnost byla zaznamenána v roce 2016 (přes 69 %) a nejnižší v roce 2020 (45,5 %).

Obrázek 7 – Trestné činy s nenávistným podtextem zaevidované a objasněné v ČR mezi lety 2015-2022, zdroj: Zprávy o extremismu a předsudečné nenávisti na území ČR

Další tabulka zachycuje počet odsouzených pachatelů za jednotlivé trestné činy související s předsudečnou nenávistí. Jedná se o statistiky z let 2015 až 2022, ovšem ne vždy byly veškeré údaje dostupné nebo jsou pro některé trestné činy sloučené, proto není možné určit, za který trestný čin bylo odsouzen nejvíce či nejméně pachatelů.

Tabulka 2 Počty odsouzených pachatelů za jednotlivé trestné činy v letech 2015-2022, zdroj: Zprávy o extremismu a předsudečné nenávisti na území ČR

Trestný čin	Počet odsouzených pachatelů							
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Těžké ublížení na zdraví (§ 145)	-	3	-	-	-	1	5	2
Ublížení na zdraví (§ 146)	4	4	2	1	6	5	4	11
Vydírání (§ 175)	2		-	-	2	-	1	3
Porušování domovní svobody (§ 178)	2	2	-	2	2	2	8	1
Poškození cizí věci (§ 228)	3	8	6	-	2	-	3	2
Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci (§ 352)	9	12	10	10	13	13	15	9
Nebezpečné vyhrožování (§ 353)	6	5	1	3	2	4	3	6
Hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení (§ 355)	17	17	5	13	16	10	17	9
Podněcování nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod (§ 356)	1	5	5	11	9	12	5	2
Výtržnictví (§ 358)	23	27	21	19	17	29	33	36
Schvalování trestného činu (§ 365)	1	-	-	2	1	-	2	-
Založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka (§ 403)	28	44	-	-	2	1	10	1
Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka (§ 404)			23	25	16	39	16	23
Popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia (§ 405)	1	2	3	6	2	7	2	3

Veškeré údaje použité v této kapitole byly vyselektovány z jednotlivých Zpráv o extremismu (a předsudečné nenávisti) na území České republiky pro dané roky, které vydává Ministerstvo vnitra.⁸⁰

⁸⁰ Výroční zprávy o extremismu a koncepcce boje proti extremismu. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2023 [cit. 2023-08-05]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>

Závěr

S neustálým pokrokem techniky a měnící se společností není překvapením, že se mění i způsoby páchaní trestných činů z nenávisti. Z tohoto důvodu je nezbytné posílit právní úpravu trestání trestných činů motivovaných předsudečnou nenávistí v on-line prostoru. Je třeba zajistit, aby bylo právo schopno pružně reagovat na tyto trestné činy a dalo policii účinné nástroje k jejich odhalování a prověřování. Zároveň je však nutné zachovat zásady ochrany svobody projevu a vyhnout se tak hrozící cenzuře na internetu.

Vzhledem k nárůstu počtu trestných činů z předsudečné nenávisti, je také důležité zvyšovat povědomí veřejnosti o této problematice. Takto informovaná veřejnost je následně schopna efektivně rozpoznat předsudky a dezinformace, jež jsou na internetu šířeny a potencionálně nahlásit nenávistné trestné činy, které se zde vyskytují. Organizace, společnosti, školy a vláda by měly spolupracovat na informování veřejnosti a vytvoření pravidel a vzdělávacích programů, které napomohou k odstranění předsudků, dezinformací a nenávisti z internetu.

Poslední závěrem, ale ne méně důležitým, je nutnost posílit spolupráci mezi provozovateli sociálních sítí, vlastníky on-line platforem a vládou, které tak mohou pracovat na zlepšení a vytvoření mechanismů na identifikaci, hlášení a odstraňování obsahu a aktivit spojených s trestnou činností motivovanou nenávistí v on-line prostoru. Zároveň by měly být zavedeny efektivní nástroje a účinné politiky, které by šíření nenávistného obsahu a předsudků omezovaly a umožňovali adekvátně rychlou reakci na zabránění jeho šíření.

Jak tedy z textu vyplývá, boj proti trestným činům motivovaných předsudečnou nenávistí v on-line prostoru vyžaduje velmi komplexní a pohotový přístup, který mimo informování veřejnosti a spolupráci organizací zahrnuje i právní opatření. Tento problém však není jednoduchý na řešení, jelikož se jeho řešením můžeme dostat až na hranu demokracie. Je však nezbytné, aby byl internetový prostor bezpečný pro širokou veřejnost a pachatelé trestných činů z předsudečné nenávisti nenabírali motivaci k páchaní trestné činnosti právě v on-line prostředí.

Seznam použité literatury

Monografie

1. DANICS, Štefan, Josef DUBSKÝ a Lukáš URBAN. Základy sociologie a politologie. 3. upravené vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2016. 359s. ISBN 978-80-7380-590-6. s.230
2. DANICS, Štefan. Trestná činnost a extremistickým podtextem a "hate crimes." Bezpečnostní teorie a praxe. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2006-2014(3), 61-80. ISSN 1801-8211.
3. DVOŘÁK, Vratislav a Martin KLOUBEK. Základy operativně pátrací činnosti policie v definicích a schématech. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2011. 78 s. ISBN 978-80-7251-351-2. s. 32-41
4. HABICH, Lukáš a Martin KLOUBEK. *Činnost policejních služeb*. 1. Praha, 2019. ISBN 978-80-7251-481-6. S. 63-84.
5. HERCZEG, Jiří. *Trestné činy z nenávisti*. 1. ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-311-9.
6. CHARVÁT, Jan. Pojem extremismus a jeho aktuální možnosti použití v České republice. *Bezpečnostní teorie a praxe*. 2017, roč. 18, č. 2, s. 91-108.
7. JANOŠOVÁ, Pavlína. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-7184-954-5. S. 219.
8. KLOUBEK, Martin, Viktor PORADA, Jiří STRAUS a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika, Kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. 1. Plzeň: Nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0. S. 21-47.
9. KOSEK, Jan. *Právo (n)a předsudek: historické, filozofické sociálně psychologické, kulturní a právní souvislosti stereotypů a předsudků*. Praha: Dokořán, 2011. ISBN 978-80-7363-312-7.
10. SMEJKAL, Vladimír. *Kybernetická kriminalita*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. Pro praxi. 636 s. ISBN 978-80-7380-501-2. s. 498
11. ŠTĚCHOVÁ, Markéta. *Interetnické konflikty: (jejich příčiny a dopady z pohledu teorie a empirických sond)*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2004. Studie (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). ISBN 80-7338-028-5.

12. VEGRICHTOVÁ, Barbora. Extremismus a společnost. 2. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. 319 s. ISBN 978-80-7380-665-1. s. 55-59
13. VÝROST, Josef, Ivan SLAMĚNÍK a Eva SOLLÁROVÁ. *Sociální psychologie - teorie, metody, aplikace*. 1. Praha: Grada Publishing, 2019, 759 s. ISBN 978-80-247-5775-9. S. 657-658.

Zákonná úprava

1. Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád v posledním znění
2. Zákon č. 273/2008 Sb., zákon o Policii České republiky v posledním znění
3. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v posledním znění

Webové zdroje

1. CARLSON, Nicholas. INSIDER. *At last — the full story of how Facebook was founded* [online]. 2010, 2010-03-05 [cit. 2023-04-21]. Dostupné z: <https://www.businessinsider.com/how-facebook-was-founded-2010-3#we-can-talk-about-that-after-i-get-all-the-basic-functionality-up-tomorrow-night-1>
2. Což takhle píchnout si autismus? Jak se zrodila vakcína i odpor vůči ní. *Voxpot* [online]. Praha: Voxpot reporters, 2022 [cit. 2023-02-24]. Dostupné z: <https://www.voxpot.cz/coz-takhle-pichnout-si-autismus-jak-se-zrodila-vakcina-i-odpor-vuci-ni/>
3. Česká republika na 1. místě!. *Plán ČR 1* [online]. Praha: Česká republika na 1. místě!, 2022 [cit. 2023-02-24]. Dostupné z: <https://www.plancr1.cz>
4. *Definice dezinformací a propagandy* [online]. Praha [cit. 2023-04-17]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/chh/clanek/definice-dezinformaci-a-propagandy.aspx>
5. DVOŘÁKOVÁ, Petra. *Facebook zablokoval profily krajně pravicového hnutí Identitářů* [online]. Deník Referendum [cit. 2023-04-21]. Dostupné z: <https://denikreferendum.cz/clanek/27858-facebook-zablokoval-profily-krajne-pravicoveho-hnuti-identitaru>

6. Historie Hnutí PES. *Hnutí PES* [online]. Jince: HnutíPES.cz, 2022 [cit. 2023-02-24]. Dostupné z: <https://hnutipes.cz/historie-hnuti/>
7. HYHLÍK, František. *Stereotyp* [online]. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2018 [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: [https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Stereotyp_\(MSgS\)](https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Stereotyp_(MSgS))
8. *Internetové sociální sítě: Facebook* [online]. [cit. 2023-04-20]. Dostupné z: <https://robert770.webnode.cz/internetove-socialni-site-charakteristika/facebook/>
9. MEJZROVÁ, Anita. *Facebook čelí kritice, nedostatečně bojuje s extremisty* [online]. Seznam zprávy, 2010 [cit. 2023-04-21]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/facebook-celi-kritice-nedostatecne-bojuje-s-extremisty-130688>
10. META. *Popis metod používaných Facebookem* [online]. Meta, 2015, 15.10.2015 [cit. 2023-04-20]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/business/help/785455638255832?id=354406972049255>
11. MVČR, Odbor bezpečnostní politiky. *ZPRÁVA O EXTREMISMU A PŘEDSUDEČNÉ NENÁVISTI NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2020* [online]. In: Praha. 2021 [cit. 2023-05-09]. Dostupné z: file:///C:/Users/ppsta/Downloads/Zpr%C3%A1va2020_fin.pdf
12. MVČR, Odbor bezpečnostní politiky. *ZPRÁVA O EXTREMISMU A PŘEDSUDEČNÉ NENÁVISTI NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2018* [online]. In: Praha. 2019 [cit. 2023-05-09]. Dostupné z: file:///C:/Users/ppsta/Downloads/Zprava_o_projevech_extremismu_2018.pdf
13. MVČR, Odbor bezpečnostní politiky. *ZPRÁVA O EXTREMISMU A PŘEDSUDEČNÉ NENÁVISTI NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2022* [online]. In: Praha. 2023 [cit. 2023-08-09]. Dostupné z: [file:///C:/Users/ppsta/Downloads/Zpr%C3%A1va2022%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/ppsta/Downloads/Zpr%C3%A1va2022%20(2).pdf)

14. NEUMANNOVÁ, Šárka. *Dezinformace* [online]. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2017 [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Dezinformace>
15. NOVOTNÁ, Karolína. *LGBT komunita je terčem útoků a politizace častěji, než si Češi myslí* [online]. 2021 [cit. 2023-04-09]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/lgbt-komunita-sexualita-predsudecna-nenavist-utok.A210302_144821_domaci_knn
16. *Projevy extremismu a předsudečné nenávisti* [online]. Praha: MVCR, 2023 [cit. 2023-04-27]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/extremismus-souhrna-situacni-zprava-za-2-pololeti-roku-2022.aspx>
17. Předsudečné násilí. In IUSTITIA [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://inius.cz/predsudecne-nasili/>
18. Příběh Milionu chviliek pro demokracii. *Milion chviliek pro demokracii* [online]. Praha, 2023 [cit. 2023-02-24]. Dostupné z: <https://milionchviliek.cz/pribeh>
19. Případ nábojnice pro Babišovou. Podezřelý zemřel dva dny po zveřejnění. *Seznam Zprávy* [online]. Praha: Seznam Zprávy, 2023 [cit. 2023-02-24]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/volby-prezidentske-policie-objasnila-pripad-nabojnice-pro-moniku-babisovou-podezrely-zemrel-224879>
20. RADOVANOVIČ, Dušan. *Muslimové v České republice jsou terčem nenávisti, všímá si Al-Džazíra* [online]. Praha: Český rozhlas, 2017 [cit. 2023-04-11]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/muslimove-v-ceske-republice-jsou-tercem-nenavisti-vsima-si-al-dzazira-6505764>
21. *Stereotyp* [online]. 2020 [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Stereotyp>
22. Stránky RAB dole! [online]. Antifa, 2006 [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: <https://www.antifa.cz/content/stranky-rab-dole>
23. ŠABATOVÁ, Anna. Nenávistné projevy na internetu a rozhodování českých soudů. *Ochrance.cz* [online]. 2020 [cit. 2023-02-17]. Dostupné z:

https://www.ochrance.cz/uploads-import/DISKRIMINACE/Vyzkum/47-2019-DIS-vyzkum_nenavist.pdf

24. TROJANOVÁ, Tereza. *Mediální obraz hnutí antivax v českých médiích*. Praha, 2022. 57 s. Bakalářská práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce doc. PhDr. Jan Halada CSc.
25. *Všechno, co potřebuje vědět o Twitteru pro firemní i osobní použití*. [online]. @365tipu, 2021 [cit. 2023-04-21]. Dostupné z: <https://365tipu.cz/twitter-for-dummies/>
26. Výroční zprávy o extremismu a koncepcce boje proti extremismu. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2023 [cit. 2023-08-05]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>
27. White Media již neexistují, na internetu se ovšem stále šíří odporná neonacistická propaganda. Manipulátoři [online]. 2019 [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: <https://manipulatori.cz/white-media-jiz-neexistuji-na-internetu-se-ovsem-stale-siriodporna-neonacisticka-propaganda-sirila-ct-zfalsovanou-fotografii-z-osvetimi>
28. *White Media* [online]. 2016 [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/White_Media

Konzultanti

1. Pavel Stárek – příslušník útvaru SKPV
2. Příslušník útvaru speciálních činností SKPV
3. Bývalý příslušník útvaru SKPV

Seznam obrázků a tabulek

Obrázky

Obrázek 1 - Příklad nenávistného příspěvku na sociální síti Facebook, zdroj: vlastní.....	12
Obrázek 2 – Příklad xenofobního příspěvku mířeného proti migrantům, zdroj: vlastní.....	13
Obrázek 3 – Nenávistný příspěvek a Twitteru, zdroj: vlastní.....	15
Obrázek 4 – Příklady nenávistných projevů v herním prostředí, zdroj: vlastní ...	17
Obrázek 5 – Příklad předsudečné nenávisti mířené proti Ukrajincům, kde anonymní uživatel nazývá Ukrajince jako “podlidi“, zdroj: vlastní.....	25
Obrázek 6 – Příklad dezinformace a předsudku vůči vakcínám, zdroj: vlastní...	30
Obrázek 7 – Trestné činy s nenávistným podtextem zaevidované a objasněné v ČR mezi lety 2015-2022, zdroj: Zprávy o extremismu a předsudečné nenávisti na území ČR	46

Tabulky

Tabulka 1 Celkový počet trestných činů s nenávistným podtextem zaevidovaných na území ČR v letech 2015 až 2022, zdroj: Zprávy o extremismu a předsudečné nenávisti na území ČR	45
Tabulka 2 Počty odsouzených pachatelů za jednotlivé trestné činy v letech 2015-2022, zdroj: Zprávy o extremismu a předsudečné nenávisti na území ČR	47